Asikkala

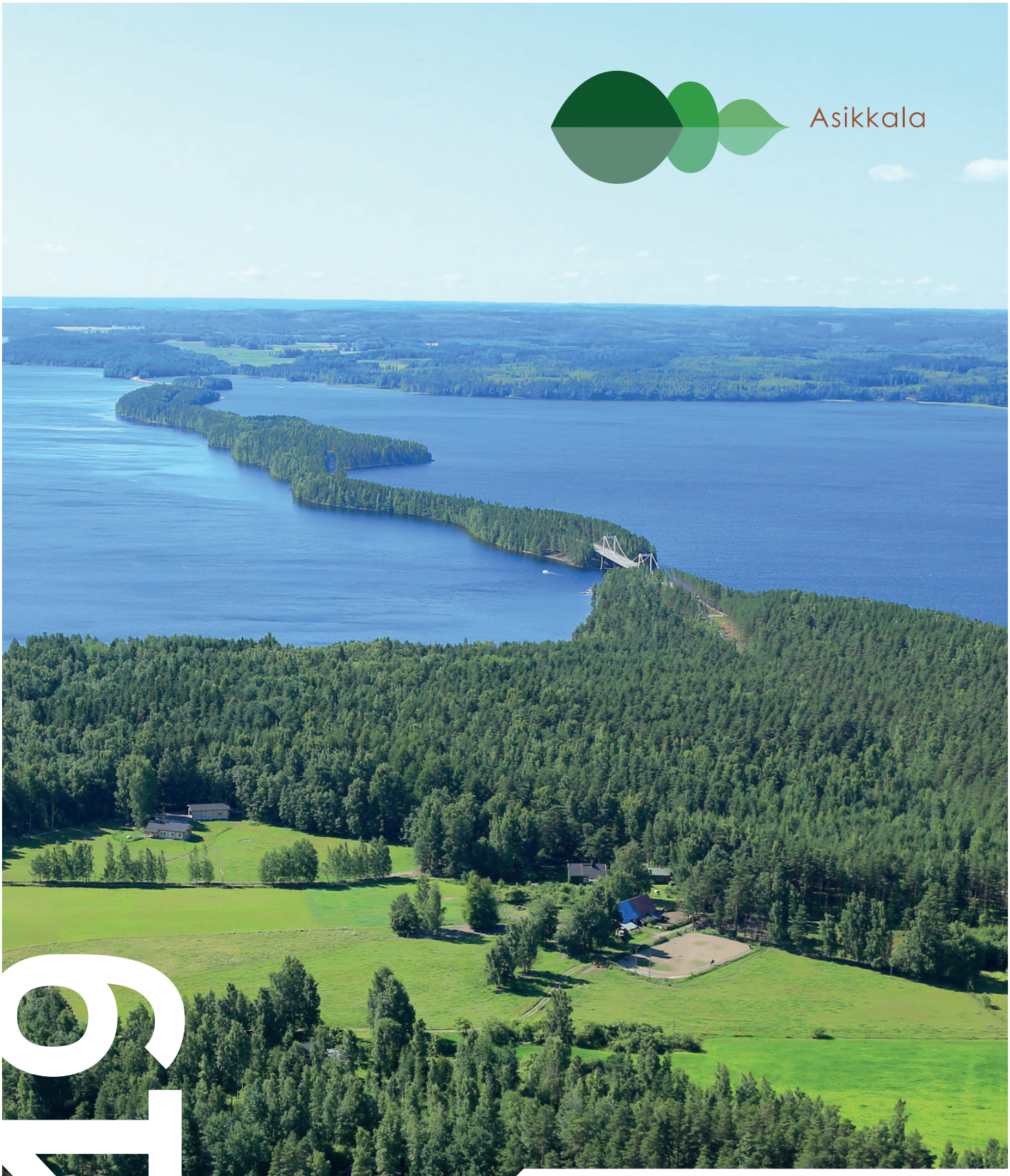

2019

TILINPÄÄTÖS 2019

Kunnanhallitus 30.3.2020
Kunnanvaltuusto 8.6.2020

Sisällysluettelo

Toimintakertomus 3
Kunnanjohtajan katsaus 4
Kunnan organisaatio ja hallinnon järjestäminen 5
Kehityskatsaus, olennaiset tapahtumat ja tuleva kehitys sekä merkittävimmät riskit 8
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä 15
Kokonaistalouden tarkastelu 16
Tilikauden 2019 tuloksen käsittely 21
Kuntakonsernin toiminta ja talous 22

Toteutumisvertailu 29
Käyttötalousosan toteutuminen 30
Konsernipalvelut 30
Kasvatus- ja opetuspalvelut 36
Hyvinvointipalvelut 41
Tekniset palvelut 46
Tuloslaskelmaosan toteutuminen 51
Investointiosan toteutuminen 52
Rahoitusosan toteutuminen 54
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 55

Tilinpäätöslaskelmat 57
Tuloslaskelma 58
Rahoituslaskelma 59
Tase 60
Konsernituloslaskelma 62
Konsernirahoituslaskelma 63
Konsernitase 64

Liitetiedot, luettelot ja selvitykset 67
Tilinpäätöksen liitetiedot 68
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet 68
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet 69
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot 70
Tasetta koskevat liitetiedot 72
Vastaavia koskevat liitetiedot 72
Vastattavia koskevat liitetiedot 74
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot 75
Henkilöstöä koskevat liitetiedot 77
Luettelot ja selvitykset 78
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 78

Allekirjoitukset ja merkinnät 79
Kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan allekirjoitukset 79

Toimintakertomus

Kunnanjohtajan katsaus

Kunnan organisaatio ja hallinnon järjestäminen

Kehityskatsaus, olennaiset tapahtumat ja tuleva kehitys sekä merkittävimmät riskit

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kokonaistalouden tarkastelu

Tilikauden 2019 tuloksen käsittely

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kunnanjohtajan katsaus

Asikkalan kunnan vuosi 2019 oli täynnä toimintaa ja kehittämistä. Kuntaliiton elinvoimaindeksissä olimme maakunnan kehityksen kärki, toki suhteutettuna omaan kehittämisen vauhtiin. Indeksi kertoo kuitenkin siitä, että olemme vuosien varrella tehneet oikean suuntaisia toimenpiteitä elinvoiman kasvattamiseksi. Väestö vähenee, mikä johtuu suureksi osaksi vanhusväestön ikärakenteesta ja alhaisesta syntyvyydestä. Muuttajia meille onneksi vielä löytyy enemmän kuin poismuuttajia. Henkilöstöasioiden kehittämisen osalta meidät palkittiin myös valtakunnallisesti Kuntatyönantajien ja työntekijäjärjestöjen puolelta. Olemme jalkauttaneet kokeilukulttuuria kunnasa kaikilla palvelualueilla ja yhä edelleen kehittäjäryhmät jatkavat työtään.

Vääksyn yhteiskoulun rakennushanke eteni siten, että saimme aloittaa keskustelut tarjoajien kanssa kilpailullisella neuvottelumenettelyllä. Tarkoitus on, että lopullinen tarjouspyyntö lähtee matkaan keväällä 2020. Muut teknisen puolen pienemmät investointihankkeet toteutettiin vuoden aikana pääosin suunnitelman mukaisesti.

Kesällä 2019 valittiin uusi kunnanhallitus, jonka puheenjohtajana aloitti Kotikunta-ryhmän Immo Virtanen. Kokousrytmi säilyi tiiviinä ja totesimme usein, että asioita on paljon, mikä puolestaan kertoo siitä, että kunnan toiminta on aktiivista. Konsernipalveluissa tapahtui myös jonkin verran henkilöstövaihdoksia, mikä osaltaan kuormitti hetkellisesti hallintopalveluiden työtä.

Marraskuussa 2019 juhlittiin ämpäreiden kera Tokmannin avajaisia. Lahti-Vesivehmaa -lentokentän kehittämistyö sai vauhtia, kun Aeropole Oy ilmaisi halukkuutensa muuttaa Malmin lentokentältä Asikkalaan. Aeropole Oy:n kanssa käytiin onnistuneet neuvottelut ja loppuvuodesta 2019 kuokka iski maahan lentokentällämme ja uusi yrityshalli alkoi rakentua.

Kaavoituksen puolella meille vaihtui kumpikin kaavoituksessa työskennellyt henkilö. Uusin voimin aloitimme kaavojen perkauksen ja aloitimme kaavoitustyön priorisoinnin. Käynnissä olevista kaavoista Metsä-Aakala, Telakkaranta ja Ruotsalaisen rantaosayleiskaava ja lentokentän kaavoitustilanne nähtiin ehdottomasti tärkeimpinä edistämisen kohteina.

Joukkoliikenteessä tehtiin valtuustotasolla päätös siirtyä bruttomallin liikenteeseen. Ajatuksena on tällä ratkaisulla helpottaa työssäkäyntiä Lahdesta Asikkalaan ja toisinpäin. Pääsimme mukaan valtion kanssa käytäviin maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimusneuvotteluihin yhdessä Lahden kaupungin ja muiden kehyskuntien kanssa.

Hyvinvointipalveluiden puolella valmistauduttiin loppuvuodesta aloittamaan ikääntyneiden avoin päivätoiminta, jonka Hyvinvointiyhtymä lakkautti säästöpaineiden takia. Myös työllisyysasiat koottiin kaikki hyvinvointipalveluiden alle.

Hyvinvointiyhtymän talousarvio ylittyi reippaasti ja verotulot jäivät ennustetusta. Kuntatalous ympäri Suomen oli tiukoilla, myös Asikkalassa. Silti teimme ylijäämäisen tilinpäätöksen, vaikka 60 000 euron marginaali ei suuri ollutkaan.

Kiitän kaikkia kunnan työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja yhteistyökumppaneita vuodesta 2019. Meillä uskotaan vahvasti yhdessä tehtyyn tulevaisuuteen!

Rinna Ikola-Norrbacka

Kunnanjohtaja, Asikkalan kunta

Kunnan organisaatio ja hallinnon järjestäminen

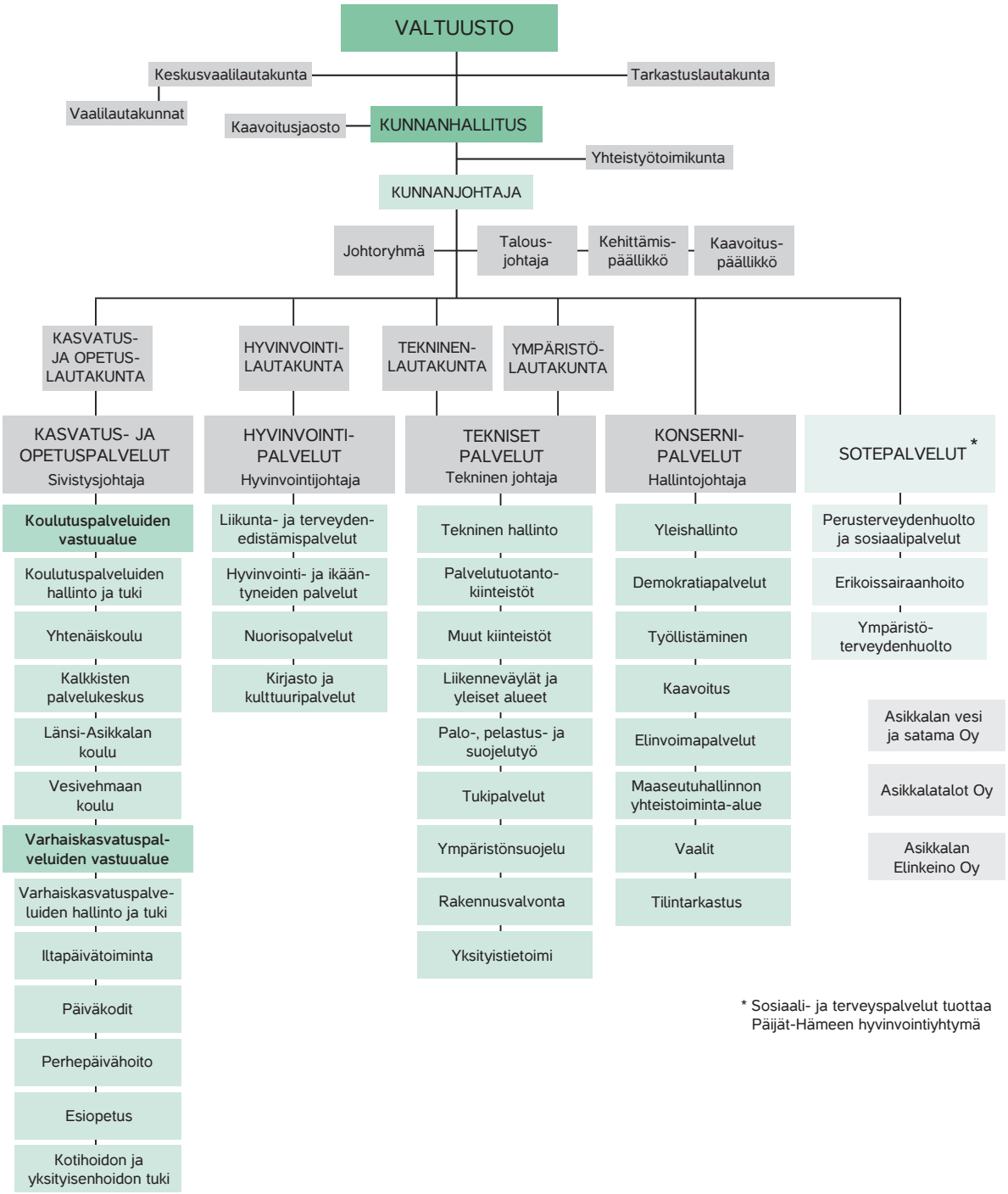

* Sosiaali- ja terveyspalvelut tuottaa Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä

Valtuusto

Valtuustoon kuului 31 jäsentä poliittisten voimasuhteiden jakautuessa seuraavasti 31.12.2018

KoKu = Kotikunta -valtuustoryhmä	8
KESK = Suomen Keskusta rp	8
KOK = Kansallinen Kokoomus rp	6
VIHR = Vihreä Liitto rp	3
PS = Perussuomalaiset rp	2
SDP = Suomen Sosialidemokraattinen Puolue rp	2
KD = Suomen Kristillisdemokraatit rp	1
Itsenäinen Asikkala ryhmä	1
VAS = Vasemmistoliitto rp	-

Varsinaiset jäsenet

Kemppi Hilkka	puheenjohtaja	KESK
Laaksonen Jari	1. varapuheenjohtaja (1.1.- 2.6.2019)	KOK
Riihilahti Tuomo	1. varapuheenjohtaja (3.6.- 31.12.2019)	KOK
Virtanen Immo	2. varapuheenjohtaja (1.1.- 2.6.2019)	KoKu
Palokangas-Viitanen Merja	2. varapuheenjohtaja (3.6.- 31.12.2019)	KoKu
Ala-Hemmilä Pirjo		KESK
Harmaala Miina		KESK
Helen Monna		VIHR
Hyttinen Juha		KoKu
Jokinen Kaarina		KoKu
Kitala Kari		KoKu
Kivistö Toni		PS
Laakso Vilho		KOK
Lalla Riitta		VIHR
Lyyrylä Kari		Itsenäinen Asikkala ryhmä
Mattsson Jukka		KD
Mäkinen Hannu		SDP
Mäkinen Terttu		SDP
Nieminen Juri		KoKu
Nieminen Mira		PS
Okkola Vesa		KOK
Rantanen Jani		KOK
Raunio Matti		KESK
Rautavuo-Hätönen Henna		KoKu
Riihilahti Katja		KOK
Suomela Katja		KESK
Tapiola Juha		VIHR
Upola Seija		KESK
Vahto Heikki		KESK
Wederhorn Yrjö		KoKu
Ylä-Hemmilä Veikko		KESK

Kunnanhallitus 1.1.- 2.6.2019

Varsinainen jäsen			Henkilökohtainen varajäsen	
Nieminen Juri	puheenjohtaja	Koku	Kitala Kari	Koku
Ala-Hemmilä Pirjo	1. vpj	KESK	Upola Seija	KESK
Laakso Vilho	2. vpj	KOK	Rantanen Jani	KOK
Lalla Riitta		VIHR	Helen Monna	VIHR
Nieminen Mira		PS	Ruotsalainen-Kyynäräinen Rita	PS
Rautavuo-Hätönen Henna		Koku	Ritvanen Jaana	Koku
Vahto Heikki		KESK	Ylä-Hemmilä Veikko	KESK

Kunnanhallitus 3.6.- 31.12.2019

Varsinainen jäsen			Henkilökohtainen varajäsen	
Virtanen Immo	puheenjohtaja	Koku	Kitala Kari	Koku
Nieminen Mira	1. vpj	PS	Ruotsalainen-Kyynäräinen Rita	PS
Laakso Vilho	2. vpj	KOK	Rantanen Jani	KOK
Ala-Hemmilä Pirjo		KESK	Upola Seija	KESK
Lalla Riitta		VIHR	Helen Monna	VIHR
Rautavuo-Hätönen Henna		Koku	Ritvanen Jaana	Koku
Vahto Heikki		KESK	Ylä-Hemmilä Veikko	KESK

Lautakunnat

Hyvinvointilautakunta

Harmaala Miina	puheenjohtaja	KESK
Hyttinen Juha	vpj.	KoKu
Helen Monna		VIHR
Mäkinen Terttu		SDP
Rantanen Jani		KOK
Varjola Veera		KoKu
Ylä-Hemmilä Veikko		KESK

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Okkola Vesa	puheenjohtaja	KOK
Kivistö Toni	vpj.	PS
Karjalainen Kari		KESK
Mattsson Anu		KD
Mäkinen Lasse		KoKu
Suomela Katja		KESK
Veirto Anvi		KoKu

Keskusvaalilautakunta

Juva Arto	puheenjohtaja	KOK
Pohjoisvirta Pentti	vpj.	PS
Kamppila Pirjo		VIHR
Ritvanen Raimo		KoKu
Tikkala Leila		KESK

Tarkastuslautakunta

Jokinen Kaarina	puheenjohtaja	KoKu
Laaksonen Jari	vpj.	KOK
Kallio Kari		KD
Sällinen Jukka		KESK
Puikkonen Tuula		PS
Siivonen Hannu		VIHR
Vornanen Eila		SDP

Tekninen lautakunta

Wederhorn Yrjö	puheenjohtaja	KoKu
Upola Seija	vpj.	KESK
Jänisniemi -Honkala Mari		VAS
Kallio Jarmo		KoKu
Kilpinen Kari		VIHR
Saari Joni		KOK
Saksinen Kaisa		KOK

Ympäristölautakunta

Raunio Matti	puheenjohtaja	KESK
Riihilahti Tuomo	vpj.	KOK
Jaatinen Satu		KoKu
Lyyrylä Kari		Itsenäinen Asikkala ryhmä
Mäkinen Hannu		SDP
Ritvanen Jaana		KoKu
Tornio Eija		KESK

Tilivelvolliset

Kunnanhallitus

Viran- ja toimenhaltijat

Kunnanjohtaja Rinna Ikola-Norrbacka
Talousjohtaja Aapo Pispa
Hallintojohtaja Jaana Rissanen
Sivistysjohtaja Juha Leppialho
(viranhaltijan sijaisena Petri Haapanen 2.12.2019 alkaen)
Tekninen johtaja Harri Hirvonen
Hyvinvointijohtaja Matti Kettunen

Kehityskatsaus, olennaiset tapahtumat ja tuleva kehitys sekä merkittävimmät riskit

Yleinen ja oman alueen kehitys 2019

Korkeasuhdanne on Suomessa ohi ja talouskasvu on jo hidastunut. Vaikka kasvu säilyi vuonna 2019 vielä hyvänä, merkit hidastumisesta ovat selvät. Tärkeissä kauppakumppanimaissa talouskasvu on jo hidastunut, ja kotimaassa sekä yritysten että kotitalouksien luottamus on pitkään heikentynyt. Maailmantalouden ja euroalueen kasvun jatkuminen hitaana heijastuu Suomen talouskasvuun. Korkotason ennustetaan pysyvän matalana vielä pitkään. Tämä on kunnan kannalta tärkeää, sillä Vääksyn yhteiskoulun rakennushankkeen vaatiman rahoituksen määrä on kuntamme mittakaavassa suuri. Uutena ja erittäin merkittävänä myös talouteen vaikuttavana tekijänä on tätä kirjoitettaessa kevättalvella 2020 noussut esiin maailmanlaajuinen koronaviruksen aiheuttama pandemia, jonka talousvaikutuksia on vielä tässä vaiheessa erittäin vaikea arvioida.

Kuntataloudelle vuosi 2019 oli historiallisen huono. Tilikauden tulos oli alijäämäinen kaikkiaan 225 kunnassa. Suurista kaupungeista ainoastaan Helsinki teki vahvasti ylijäämäisen tuloksen. Päijät-Hämeessä ainoastaan Asikkala ja Heinola tekivät ylijäämäisen tuloksen. Verotuloja kertyi kunnille vuonna 2019 selvästi ennakoitua vähemmän. Tämä johtui pääasiassa verottajan tekemistä muutoksista verotusprosessiin ja saamatta jääneet verotulot tilitetään kunnille vuoden 2020 aikana. Verotuksessa tapahtunut muutos saattaa kuitenkin aiheuttaa samanlaisia, joskin lievempiä verotilitysten ongelmia edelleen vuoden 2020 verotuksen osalta. Sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannukset nousivat valtakunnallisesti edelleen sellaista vauhtia, jota kuntatalous ei pitkällä aikavälillä kestä ilman merkittäviä muutoksia.

Kunnan väkiluku laski 61 henkilöllä, mutta muuttoliike oli positiivinen eli kuntaan muutti enemmän asukkaita kuin täältä muutti pois. Tämä on erinomainen saavutus, varsinkin kun valtaosa kunnassa asuvista nuorista lähtee opiskelemaan muualle ja tähän emme voi käytännössä vaikuttaa. Väkiluvun lasku selittyi aiempien vuosien tapaan syntyvyyden ja kuolleisuuden negatiivisella erotuksella. Työllisyys kehittyi kunnassa myönteisesti yleisen hyvän taloustilanteen vanavedessä.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Asikkalan kunnan taloudessa merkittävimmät poikkeamat talousarvioon olivat sosiaali- ja terveyspalveluiden maksuosuuden ylittyminen hieman yli miljoonalla eurolla ja verotulojen jääminen talousarviosta hieman vajaat miljoona euroa valtakunnallisten verotusmuutosten johdosta. Valtuusto päätti syksyllä talousarviomuutoksista näiltä osin, kun poikkeamien toteutuminen näytti todennäköiseltä. Sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannukset näyttivät vielä heinäkuun 2019 toteuman perusteella pysyvän talousarvion rajoissa Asikkalan osalta, mutta alkusyksystä talousarvioennuste näytti ylitystä kaikilla osa-alueilla erikoissairaanhoidosta ympäristöterveydenhuoltoon. Mitään yksittäisiä syitä ylityksille ei löytynyt.

Kunnan oma toiminta pysyi talousarvion rajoissa, osin talousarvion alittaen. Positiivinen yllätys oli PHP Holdingin maksamat kertaluontoiset osingot sekä rahoituskulujen toteutuminen ennakoitua pienempinä. Valtion tukitoimenpiteenä kunnille vuoden 2020 valtionosuudesta siirrettiin osa vuodelle 2019. Negatiivisena yllätyksenä oli Asikkalan Nuoriasunnot ry:n konkurssi, mistä aiheutui kunnalle n. 180.000 euron suuruinen takaustappio. Tilinpäätös näyttää noin 60.000 euron suuruista ylijäämää, mikä on toki kuntakentässä aivan kelpo suoritus vuonna 2019, mutta se on toki useita satoja tuhansia vähemmän kuin talousarviossa tavoiteltu ylijäämä.

Kuntakonsernin toiminnassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2019 aikana. Vuoden lopulla valtuusto päätti, että satamatoiminta ja siihen liittyvä omaisuus siirretään Asikkalan vesi ja satama Oy:stä takaisin kunnalle. Satamatoiminta on tappiollista, eikä sitä ole syytä yhtiömuodossa enää jatkaa. Asikkalan Elinkeino Oy:n pääomarakenteen vahvistamisesta tehdystä valtuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen ei ole tätä kirjoitettaessa vielä saatu hallinto-oikeuden ratkaisua. Mikäli valitus hyväksytään ja valtuuston päätös pääomalainan antamisesta yhtiölle kumotaan, tulee kunnan vahvistaa yhtiön pääomarakennetta jollain muulla tavalla. Kesällä valtuusto päätti Asikkalan Elinkeino Oy:n toiminnan laajentamisesta koskemaan toimitilainvestointeja, mutta päätöksestä on valitettu ja tätä kirjoitettaessa ei hallinto-oikeus ole vielä tehnyt asiassa ratkaisua. Valtuusto päätti alkusyksystä kunnan osallistumisesta Lahti-Vesivehmaan lentokentälle tehtävään toimitilainvestointiin, joka oli alun perin tarkoitus toteuttaa Asikkalan Elinkeino Oy:n toimesta.

Verotulot vuosina 2015-2019

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Kunnallisvero	25 338 571	25 836 419	25 298 482	24 508 482	25 296 038
muutos %	-0,3	1,9	-2,1	-3,2	3,2
Yhteisövero	1 538 511	1 430 395	1 615 507	1 436 284	1 538 203
muutos %	6,5	-7,6	11,5	-12,5	7,1
Kiinteistövero	2 501 258	2 658 909	2 786 558	2 893 317	2 910 429
muutos %	1,3	5,9	4,6	3,7	0,6
Yhteensä eur	29 378 341	29 925 723	29 700 547	28 838 083	29 744 670
muutos %	0,2	1,8	-0,8	-3,0	3,1

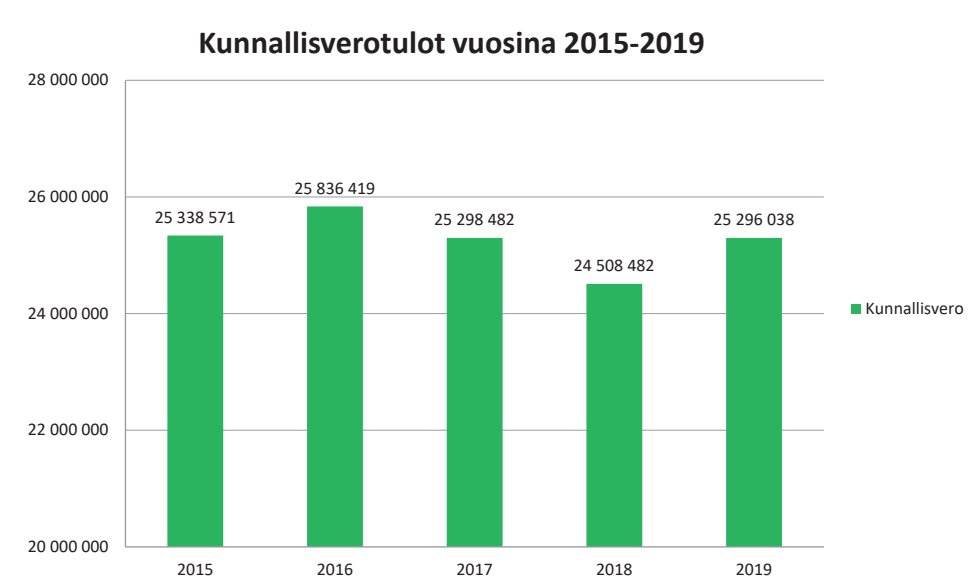

Kunnallisverotulojen kehitys Asikkalassa vuosina 2015-2019.

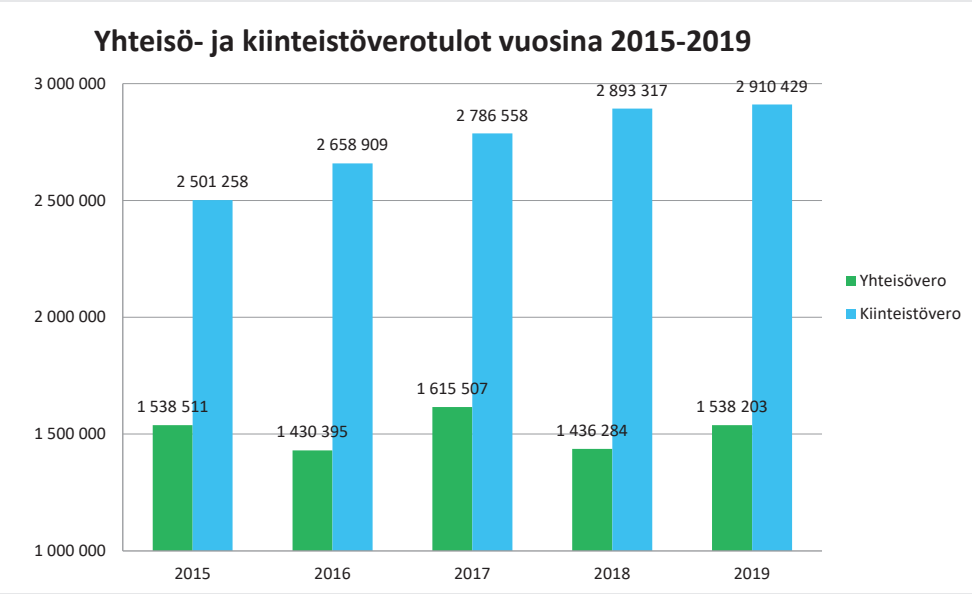

Yhteisö- ja kiinteistöverotulojen kehitys Asikkalassa vuosina 2015-2019.

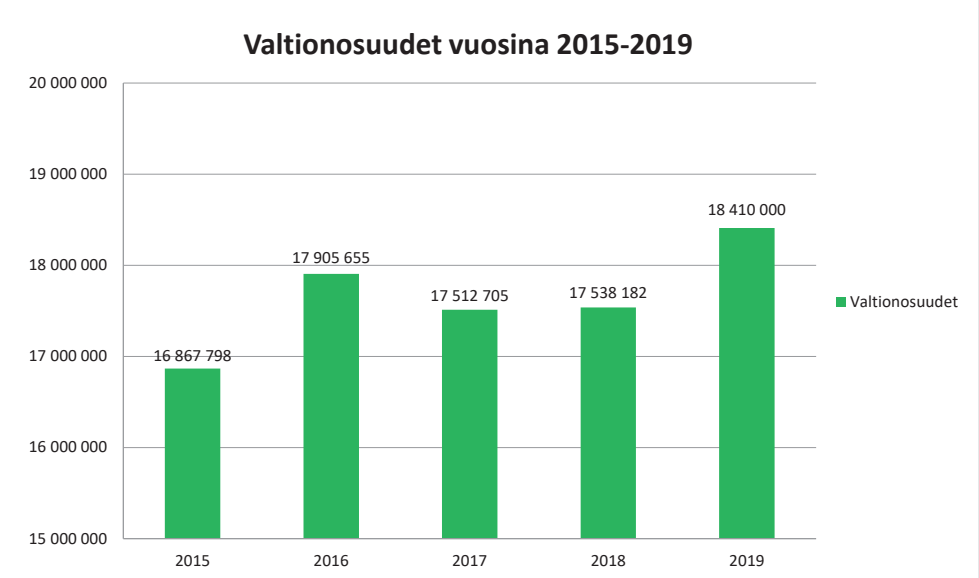

Valtionosuudet vuosina 2015-2019.

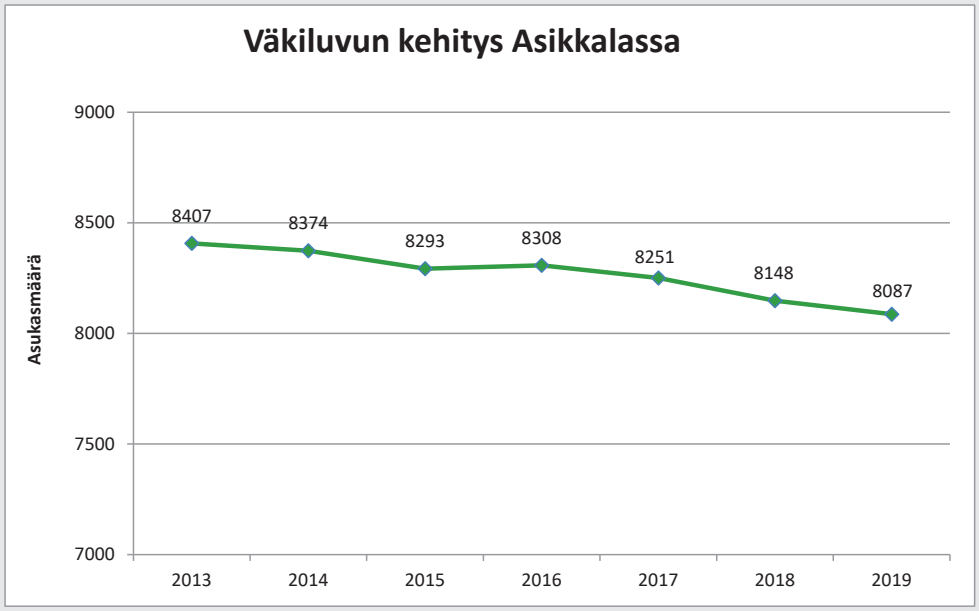

Väkiluvun kehitys Asikkalassa aikavälillä 2013-2019.

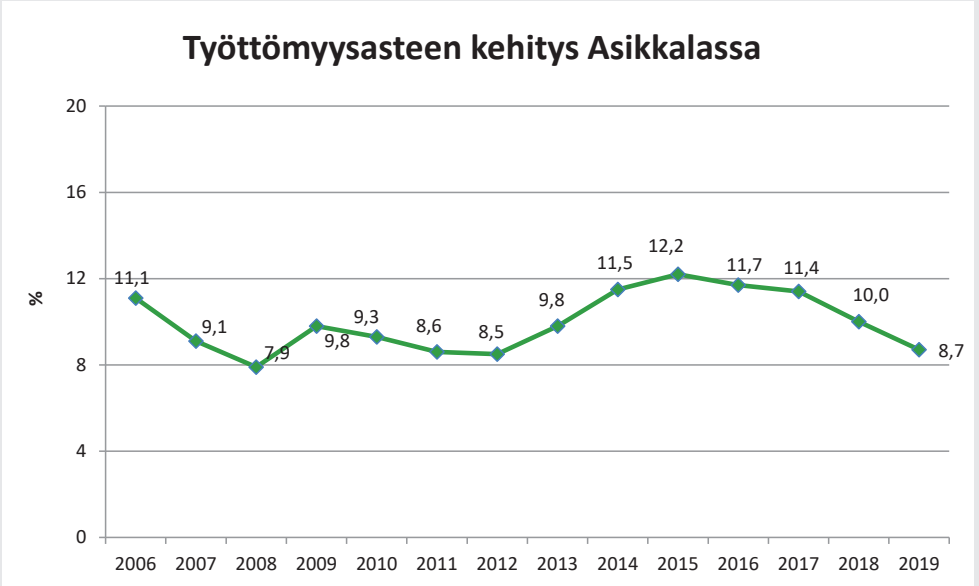

Työttömyysasteen kehitys Asikkalassa vuosina 2006-2019 (%).

Kunnan henkilöstö

Vuoden 2019 lopussa Asikkalan kunnan palveluksessa oli 324 henkilöä, joista vakinaisessa palvelussuhteessa oli 235 henkilöä. Kunnassa työskenteli määräaikaisissa palvelussuhteissa projektityöntekijöitä, kesätyöntekijöitä, sijaisia, työllistettyjä ja oppisopimuskoulutuksessa olevia henkilöitä. Vakituisen henkilöstön määrä pysyi edellisvuoden tasolla, mutta määräaikaisissa palvelussuhteissa olevien määrä kasvoi hieman.

Henkilöstökulut olivat 13,7 miljoonaa euroa, joista palkkojen ja palkkioiden osuus on noin 10,8 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli noin 500.000 euroa valtakunnallisten palkkaratkaisuiden johdosta.

Konsernipalvelut on laatinut erillisen henkilöstöraportin, jossa käsitellään tarkemmin kunnan henkilöstövoimavarojen tilaa ja kehitystä. Henkilöstöraportti käsitellään tilinpäätöksen tavoin kunnanhallituksessa, yhteistyötoimikunnassa ja kunnanvaltuustossa.

Kunnan henkilöstön määrä

Henkilöstö (31.12.)	2015	2016	2017	2018	2019	Muutos ed. vuoteen
Vakinaiset	236	243	237	236	235	-1
Määräaikaiset	54	43	44	46	51	5
Yhteensä	290	286	281	282	286	4

Henkilöstön määrää kuvaavissa luvuissa on otettu huomioon vakinaiset ja määräaikaiset palvelussuhteet (pl. sijaisuudet, työllistettynä ja oppisopimuskoulutuksen kautta työskentelevät).

Palkkakulut

	2016	2017	2018	2019
Palkat ja palkkiot	10 289 000	10 137 000	10 294 000	10 764 000
Eläkekulut	2 850 000	2 679 000	2 545 000	2 670 000
Muut henkilösivukulut	588 000	405 000	337 000	295 000
Yhteensä	13 727 000	13 221 000	13 176 000	13 729 000

Ympäristöasiat

Kunta jatkaa ponnisteluja kohti hiilineutraaliutta (Hinku-kunta) omassa toiminnassaan. Vuonna 2019 kunnassa päätettiin siirtyä joukkoliikenteen järjestämisessä ns. bruttomalliin, missä kunta ja joukkoliikennelautakunta määrittelevät joukkoliikenteen linjat ja palvelutason sekä kilpailuttavat liikennepalvelut. Muutos toteutetaan vuoden 2020 syksyllä ja suunnitelmien mukaan joukkoliikenteen määrää lisätään merkittävästi.

Kunnassa ei vuoden 2019 aikana noussut esiin merkittäviä ympäristöasioita, joilla olisi vaikutusta kunnan toimintaan tai talouteen.

Ympäristötilinpäätös on tämän tilinpäätöksen liitteenä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kunnan toiminnan ja talouden kehitykseen vaikuttavat selkeimmin seuraavat tekijät: väkiluvun laskun aiheuttamat elinvoiman ja valtionosuuksien menetykset, väestön ikääntymisen ja muiden tekijöiden (kuten esim. uusien kalliiden hoitojen käyttöönotto) aiheuttama sosiaali- ja terveysmenojen kasvu, suuri kouluinvestointi, koronaviruspandemian aiheuttama verotulojen lasku sekä sosiaali- ja terveysmenojen kasvu.

Väkiluvun laskun aiheuttamat elinvoiman ja valtionosuuksien menetykset konkretisoituvat pitkällä aikavälillä ja niihin pystytään tämän vuoksi varautumaan. Ennakoitua alhaisemmat syntyvyysluvut tuovat kuitenkin painetta aikaistaa toimenpiteitä kunnan toiminnan sopeuttamiseen sitä mukaa kun lasten määrä vähenee. Näillä näkymin välttämättömät sopeutustoimet tullaan kyllä aikanaan toteuttamaan, kun talouden realiteetit ovat riittävän vakavat. Riski siitä, että sopeuttamistoimenpiteitä ei joko tehtäisi tai ne aloitettaisiin liian myöhään on pieni.

Sosiaali- ja terveysmenojen kasvuun sen sijaan on hankalaa varautua, sillä muutokset jopa yhden vuoden sisällä ovat kuntamme talouden mittakaavassa suuria. Sote-menot ylittivät esimerkiksi vuoden 2019 alkuperäisen talousarvion yli miljoonalla eurolla. Toisaalta aiempina vuosina olemme kokeneet suuriakin talousarvion alituksia. Miljoonaluokan puskureita normaalin talousarviosuunnittelun lisäksi ei ole järkevä kunnan vuotuisiin talousarvioihin rakentaa. Iso osa kunnista on jälleen laittamassa toivonsa valtakunnallisen sote-uudistuksen toteutumiseen ja sen myötä sote-kulujen siirtymiseen maakunnille tai valtiolle eli pois kunnilta. Historia kuitenkin osoittaa, että sote-uudistuksen toteutuminen on vielä monien mutkien takia, eikä sen varaan ole syytä tällä hetkellä laskea. Riski sote-uudistuksen kaatumiseen jälleen kerran on suuri. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä on aloittanut mittavat sopeuttamistoimenpiteet ja rakenteelliset uudistukset, joilla pyritään hillitsemään sote-kustannusten kasvua. Tulevissa talousarvioissa sote-kustannusten kasvuksi on syytä budjetoida vähintään 2% vuodessa. On melkeinpä todennäköistä, että sote-kustannukset joinakin tulevina vuosina (kuten vuonna 2019) ylittävät talousarvion merkittävästi. Toisaalta on olemassa myös riski siitä, että sote-kustannusten kasvu-ura tulee pysyvästi olemaan kestämättömällä tasolla valtakunnallisesti ja maakunnassamme. Tällöin yksittäisten kuntien tai edes yksittäisten kuntayhtymien toimenpiteet eivät tule riittämään, vaan vaaditaan keskitettyjä, voimakkaita toimenpiteitä. Todennäköistä kuitenkin on, että sote-kustannusten kasvu saadaan pidettyä kestävällä uralla.

Tulossa oleva suuri kouluinvestointi eli Vääksyn yhteiskoulun uudisrakennus tarkoittaa sitä, että kunnan lainamäärä kasvaa nykyisestä yli kaksinkertaiseksi. Lainamäärä ei vielä ole hälyttävän suuri per asukas verrattuna kuntien keskiarvoon, mutta tulevat investoinnit on syytä priorisoida erittäin tiukasti, jotta lainamäärä ei sen jälkeen merkittävästi kasva. Lainamäärän merkittävä kasvu tuo paineita ja riskejä rahoituskulujen osalta. Korot ovat tällä hetkellä erittäin matalalla tasolla ja niiden ennustetaan pysyvän matalalla vielä pitkään. Riski korkotason noususta on kuitenkin aina olemassa, sillä nykyinen, jopa negatiivinen taso ei välttämättä jatku vuosikausia. Tähän riskiin on syytä tavalla tai toisella varautua. Kouluinvestoinnin aiheuttamat suuret poistot kirjanpidossa voidaan onneksi monen vuoden ajaksi kattaa koulun rakentamista varten tehdyllä investointivarauksella, joten lainamäärän kasvun lisäksi ei koulun rakentaminen tuo muita paineita talouteen. Lapsimäärän lasku yhdessä ison kouluinvestoinnin kanssa aiheuttaa kuitenkin jatkossa toiminnan sopeuttamistarpeita.

Koronaviruspandemian talousvaikutuksia on vielä vaikea arvioida. Kuntaliiton tätä kirjoitettaessa tekemän ensimmäisen arvion mukaan pandemian vaikutukset kunnille olisivat n. 1,5 mrd euron luokkaa. Tästä puolet olisi sote-kulujen kasvua ja toinen puoli verotulojen menetyksiä. Todennäköistä on, että pandemian suurimmat talousvaikutukset ovat lyhytaikaisia ja niistä tullaan selviämään kohtuullisilla sopeuttamistoimenpiteillä. Pandemia voi kuitenkin aiheuttaa pitkäaikaisen taloustaantuman, mutta siitä kunta tulee selviämään, koska lähtötilanteemme on suotuisa.

Kunnan toiminnan kannalta merkittäviä, mutta todennäköisyydeltään pieniä riskejä ovat luonnonkatastrofit (esim. laajat ja voimakkaat myrskyt) ja yhteiskunnan toiminnan merkittävät häiriöt. Viimeisimmän talvimyrskyn aiheuttamista vaaratilanteista selvittiin kunnialla ja kunnan valmius on tältä osin hyvällä tasolla yhdessä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kanssa. Samoin koronaviruspandemian aiheuttama tilanne on otettu tehokkaasti hallintaan. Vuoden 2020 osalta olennaisena riskinä nähdään kunta-alan palkkaratkaisut, jotka ovat tätä kirjoitettaessa aivan auki. Etenkin sosiaali- ja terveysalan työntekijäjärjestöt ovat vaatineet suuria tasokorotuksia, mutta myös muiden työntekijäjärjestöjen vaatimukset tullevat olemaan enemmän kuin mihin kunta-alalla on varaa. Koronaviruspandemia aiheuttaa pahimmillaan pitkän taloustaantuman ja tämä tulisi ottaa huomioon jo meneillään olevissa neuvotteluissa. Riskinä on, että palkkaratkaisu on kompromissi, joka tulee rasittamaan kuntien taloutta enemmän kuin taloustilanne ja -näkymät antaisivat myöten.

Asikkalan kunta on monilla tunnusluvuilla Suomen kuntien parhaassa kolmanneksessa ja mikäli hoidamme leiviskämme jatkossa yhtä hyvin kuin tähän asti, tulemme selviämään näköpiirissä olevista haasteista kuivin jaloin. Tämä tulee vaatimaan sekä harkittuja panostuksia elinvoiman kasvattamiseen että jämäköitä päätöksiä toiminnan ja talouden sopeuttamiseen.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Hallinto ja johtamistapa

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus turvataan. Asikkalan kunnan sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu kunnanhallituksen 23.4.2013 hyväksymään sisäisen valvonnan yleisohjeeseen. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Kunnanjohtaja vastaa sisäisen valvonnan käytännön toteuttamisesta ja kukin toimielin ja sen alainen johtava viranhaltija vastaa omalta osaltaan toiminnan sisäisestä valvonnasta.

Henkilöstöhallintoa on kehitetty voimakkaasti tuomalla uusia käytäntöjä, tehostamalla henkilöstöjohtamista, laatimalla uusia ohjeita ja uudistamalla olemassa olevia ohjeita. Esimiesten koulutukseen on panostettu.

Tehtävien vaativuuden arviointiprosessi on otettu käyttöön ja tehtäväkuvien uudistaminen on aloitettu. Kehityskeskusteluprosessi on uudistettu ja siinä kiinnitetään erityistä huomiota tavoitteiden asettamiseen ja niiden toteutumisen seurantaan.

Hankintaohjeen uudistaminen on meneillään.

Kunnan voimassa olevat sopimukset on kartoitettu ja kerätty yhteen. Sopimushallintaa varten on hankittu järjestelmä, jonka käyttöönotto on aloitettu.

Valmiussuunnitelman vastuut on päivitetty ja valmiussuunnitelman päivitys on käynnistetty.

Kunnanjohtajan johtoryhmä on aktiivisesti seurannut ja ohjannut strategian ja tavoitteiden toteuttamista.

Päätösesitysten valmistelun tasoa on parannettu ja päätösten julkaisuun internetissä on kiinnitetty erityistä huomiota.

Riskienhallinta

Kerran vuodessa toteutettavassa vakuutuskartoituksessa on analysoitu ja suunniteltu vahinko- ja vastuuriskien toteutumista ja niiden vakuuttamista, pitämällä näin vakuutusturva jatkuvasti ajan tasalla. Korkoriskejä on analysoitu usean kerran vuodessa yhdessä pankkien ja Kuntarahoituksen kanssa. Korkoriskien vakuuttamiseen on käytössä korkosuojaussopimus.

Henkilöriskejä on arvioitu normaalin toiminnan yhteydessä pitkin toimintavuotta. Tietohallinnon henkilöriskiä on pienennetty ulkoistamalla perustietotekniset palvelut. Tiedon ja osaamisen jakamiseen on kunnan kaikissa toiminnoissa kiinnitetty erityistä huomiota henkilöriskien vähentämiseksi. Työvoiman saatavuuteen sisältyvää riskiä on pyritty pienentämään kohentamalla aktiivisesti työnantajakuvaa ja viestimällä siitä monin tavoin.

Tietoturva- ja tietojärjestelmäriskejä on pienennetty uudistamalla kunnan perustietotekniikan järjestelmät perusteellisesti ja ulkoistamalla niiden palvelutuotanto asiantuntijaorganisaatiolle.

Valvonta

Valvontaa on toteutettu sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti. Kunnan toiminnassa on noudatettu säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä eikä merkittäviä poikkeamia ole havaittu. Strategian toimenpideohjelman ja talouden toteutumisesta on raportoitu tilinpäätöksen Toteutumisvertailu -osassa.

Seuranta ja kehitystoimenpiteet

Hallintosäännön uudistaminen on meneillään ja siinä kiinnitetään erityistä huomiota vastuiden selkeytykseen. Toiminnanohjaussuunnitelman laatiminen on aloitettu ja asianhallintajärjestelmän päivityksen suunnittelu on meneillään.

Valtuusto ei ole käsitellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita, mutta ne valmistellaan valtuuston käsittelyyn kuluvan taloussuunnitelmakauden aikana.

Strategian ja tavoitteiden toteutumisen varmistaminen on keskeinen kehittämiskohde organisaation kaikilla tasoilla.

Henkilöriskeihin (erityisesti tehtävät, joita hoitaa vain yksi henkilö ja osaamista ei ole muilla) varautumista kehitetään, sillä esim. työvoiman saatavuuteen liittyvien riskien todennäköisyys kasvaa jatkuvasti.

Kokonaistalouden tarkastelu

Tilikauden tulos muodostui -33.383,50 euron suuruiseksi ja poistoeron lisäyksen jälkeen tilikauden ylijäämää kerttyi +60.898,18 euroa, mikä on noin puoli miljoonaa euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa. Tilikauden tuloksen muodostumiseen vaikuttivat eniten sosiaali- ja terveyspalveluiden maksuosuuden ylittyminen reilulla miljoonalla eurolla alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ja verotulojen jääminen vajaa miljoona euroa talousarvion verotuloarviota alemmaksi.

Investointimenot toteutuivat noin kahden miljoonan euron suuruisena ja vuosikatteen ollessa n. 2,3 miljoonaa euroa, voitiin investoinnit rahoittaa täysin tulorahoituksella.

Kuntakonsernille muodostui tilikaudelta n. 200.000 euron suuruinen alijäämä. Alijäämä syntyi Asikkalan vesi ja satama Oy:n toiminnasta.

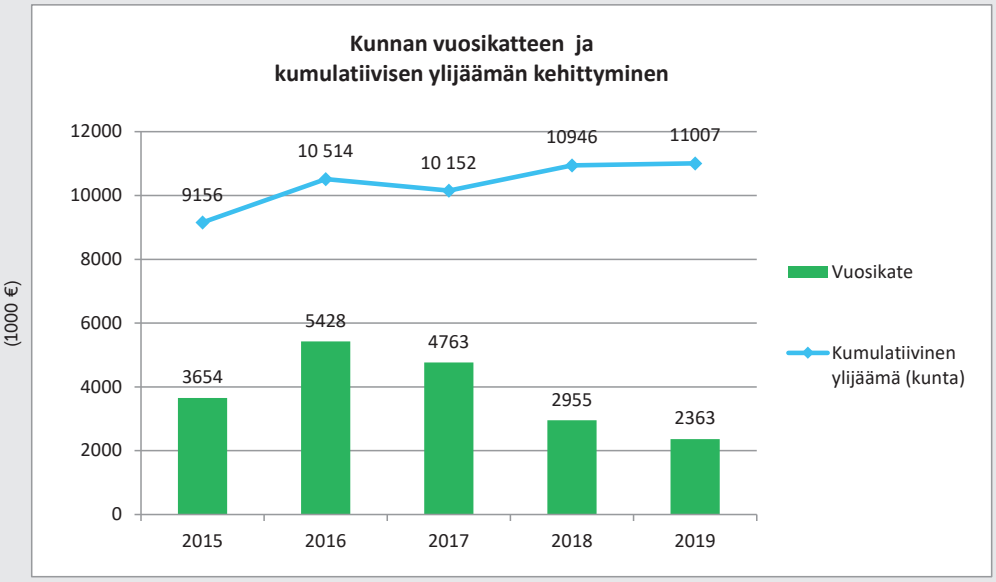

Vuosikatteen ja kumulatiivisen ylijäämän kehittyminen vuosina 2015-2019.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelman tehtävänä on kuvata miten tilikauden tulos on muodostunut. Tuloslaskelma osoittaa tuottoina kertyneen tulorahoituksen riittävyyden palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

	2019	**2018**
	1 000 €	*1 000 €*
Toimintatuotot	6 112	6 193
Toimintakulut	-52 010	-49 448
Toimintakate	**-45 898**	**-43 254**
Verotulot	29 745	28 838
Valtionosuudet	18 410	17 538
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1	1
Muut rahoitustuotot	296	97
Korkokulut	-41	-42
Muut rahoituskulut	-149	-223
Vuosikate	**2 363**	**2 955**
Poistot ja arvonalentumiset	-2 215	-2 255
Satunnaiset erät	-182	0
Tilikauden tulos	**-33**	**700**
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)	94	94
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**61**	**794**
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	11,8	12,5
Vuosikate/Poistot, %	107	131
Vuosikate, euroa/asukas	292	363
Asukasmäärä	8087	8148

Toimintatuotot/Toimintakulut %

Toimintakatetta kuvaava suhdeluku osoittaa toimintatuottojen osuuden toimintakulujen rahoituksesta. Loppu osa toimintakuluista jää rahoitettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla.

kaava: 100*(toimintatuotot/(toimintakulut – valmistus omaan käyttöön))

Vuosikate/Poistot %

Vuosikatteen ja poistojen välinen suhdeluku osoittaa tulorahoituksen riittävyyden investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kunnan tulorahoituksen katsotaan olevan riittävä, jos suhdeluku on 100 prosenttia tai enemmän. Vastaavasti suhdeluvun ollessa alle 100 prosenttia, tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittämätön tuloslaskelman kulujen kattamiseen.

kaava: 100*(vuosikate/poistot ja arvonalentumiset)

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelman tehtävänä on kuvata rahan liikkeitä tilikauden aikana. Rahoituslaskelmaan kootaan kunnan rahan lähteet ja rahan käytöt tilikauden ajalta. Rahoituslaskelma päätyy kuvaamaan muutosta kassavaroissa eli sitä, lisääntyvätkö vai vähenivätkö kunnan kassavarat tilikauden aikana.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	**TP 2019 1 000 €**	**TP 2018 1 000 €**
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 363	2 955
Satunnaiset erät	-182	0
Tulorahoituksen korjauserät	-103	-108
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 006	-1 179
Rahoitusosuudet investointeihin	0	95
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	72	165
Toiminnan ja investointien rahavirta	**145**	**1 928**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-3
Antolainasaamisten vähennykset	5	11
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15	-20
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000	-1 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	934	**1 519**
Rahoituksen rahavirta	**-2 076**	**6**
Rahavarojen muutos	**-1 931**	**1 934**
Rahavarat 31.12.	998	2 928
Rahavarat 1.1.	2 928	994
	-1 931	1 934
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	10 174	11 153
Investointien tulorahoitus, %	117,8	272,5
Laskennallinen lainanhoitokate	2,5	2,2
Kassan riittävyys, pv	7	21
Asukasmäärä	8087	8148

Investointien tulorahoitus %

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli omaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

kaava: 100*(vuosikate/investointien omahankintameno)

Lainanhoitokate

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Koska Asikkalan kunnan lainakannasta yli 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, tulee lainanhoitokatteen laskelman pohjana oleva lainalyhennysten määrä laskea alla olevan kaavan mukaisesti. Jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi tulorahoituksen katsotaan riittävän lainojen hoitoon. Vastaavasti tunnusluvun ollessa alle 1 joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, myymään kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

kaava: (vuosikate+korkokulut)/((korkokulut+(lainakanta/8))

Tase ja sen tunnusluvut

Taseen tehtävänä on kuvata kunnan omaisuuden ja velkojen arvoa. Taseen vastaavaa -puoli kuvaa kunnan omaisuutta ja vastattavaa -puoli rahan lähteitä, joilla omaisuus on rahoitettu.

	2019	2018
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	**48 060**	**48 286**
I Aineettomat hyödykkeet	**118**	**110**
Aineettomat oikeudet	4	11
Muut pitkävaikutteiset menot	113	100
II Aineelliset hyödykkeet	**34 972**	**35 690**
Maa- ja vesialueet	7 430	7 433
Kiinteistöjen liittymismaksut	80	80
Rakennukset	23 372	24 103
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 423	3 503
Koneet ja kalusto	284	357
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	384	214
III Sijoitukset	**12 970**	**12 485**
Osakkeet ja osuudet	12 078	11 588
Muut lainasaamiset	810	810
Muut saamiset	81	87
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**166**	**0**
Lahjoitusrahastojen varat	166	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	**1 961**	**4 281**
I Vaihto-omaisuus	**10**	**5**
Aineet ja tarvikkeet	10	5
II Saamiset	**953**	**1 349**
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	953	1 349
Myyntisaamiset	434	670
Lainasaamiset	34	153
Muut saamiset	361	269
Siirtosaamiset	124	257
IV Rahat ja pankkisaamiset	998	2 928
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**50 186**	**52 567**

Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 prosentin omavaraisuutta.

kaava: 100*(oma pääoma+poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/(koko pääoma–saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku osoittaa kuinka paljon kunnan käyttötuloista (toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

kaava: 100*(vieras pääoma–saadut ennakot)/käyttötulot

	2019	2018
VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A OMA PÄÄOMA	**32 437**	**32 376**
I Peruspääoma	21 430	21 430
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	10 946	10 152
V Tilikauden yli-/alijäämä	61	794
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	**5 306**	**5 400**
Poistoero	906	1 000
Vapaaehtoiset varaukset	4 400	4 400
C PAKOLLISET VARAUKSET	**261**	**303**
Muut pakolliset varaukset	261	303
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**156**	**0**
Lahjoitusrahastojen pääomat	156	0
E VIERAS PÄÄOMA	**12 026**	**14 487**
I Pitkäaikainen	**1 760**	**1 904**
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	1 445	1 455
Siirtovelat	314	449
II Lyhytaikainen	**10 266**	**12 583**
Joukkovelkakirjalainat	6 000	9 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksil	10	10
Lainat julkisyhteisöiltä	0	5
Saadut ennakot	101	209
Ostovelat	1 096	816
Muut lyhytaikaiset velat	215	376
Siirtovelat	2 844	2 166
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**50 186**	**52 567**
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	75,4	72,2
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	22,0	27,2
Kertynyt yli/alijäämä, 1000 eur	11 007	10 946
Kertynyt yli/alijäämä, eur/asukas	1 361	1 343
Lainakanta 31.12. 1000 €	7 455	10 470
Lainakanta 31.12., €/asukas	922	1 285
Laina ja vuokravastuut 31.12.	7 455	10 470
Laina ja vuokravastuut €/asukas	922	1 285
Lainasaamiset 31.12. 1000 €	810	810
Asukasmäärä	8 087	8 148

Kunnan kokonaistulot ja -menot 2019

TULOT	1 000 €	
Toiminta		
Toimintatuotot	6 112	11,2 %
Verotulot	29 745	54,5 %
Valtionosuudet	18 410	33,7 %
Korkotuotot	1	0,0 %
Muut rahoitustuotot	296	0,5 %
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	-61	-0,1 %
Investoinnit		
Pysyvien vastaavien hyöd. Luovutustulot	72	0,1 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennys	5	0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	**54 580**	**100,0 %**
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	52 010	90,5 %
Korkokulut	41	0,1 %
Muut rahoituskulut	149	0,3 %
Satunnaiset kulut	182	0,3 %
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pakollisten varausten muutos	42	0,1 %
Investoinnit		
Investointimenot	2 006	3,5 %
Rahoitustoiminta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	15	0,0 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	3 000	5,2 %
Kokonaismenot yhteensä	**57 445**	**100,0 %**
Täsmäytys:	-5 729	
Kokonaistulot - kokonaismenot	-2 865	
Muut maksuvalmiuden muutokset - rahavarojen muutos		-2 865

Tilikauden 2019 tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen tulee toimintakertomuksessa tehdä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kunnan tilikauden tulos on -33.383,50 euroa. Kunnanhallitus esittää, että;

1. poistoeroa tuloutetaan +94 281,68 euroa.

2. siirretään +60.898,18 euron ylijäämä taseen omaan pääomaan edellisiltä tilikausilta kertyneisiin yli-/alijäämiin.

Toiminta-kertomus
Toteutumis-vertailu
Tilinpäätös-laskelmat
Liitetiedot, luettelot ja selvitykset
Allekirjoitukset ja merkinnät

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernirakenne

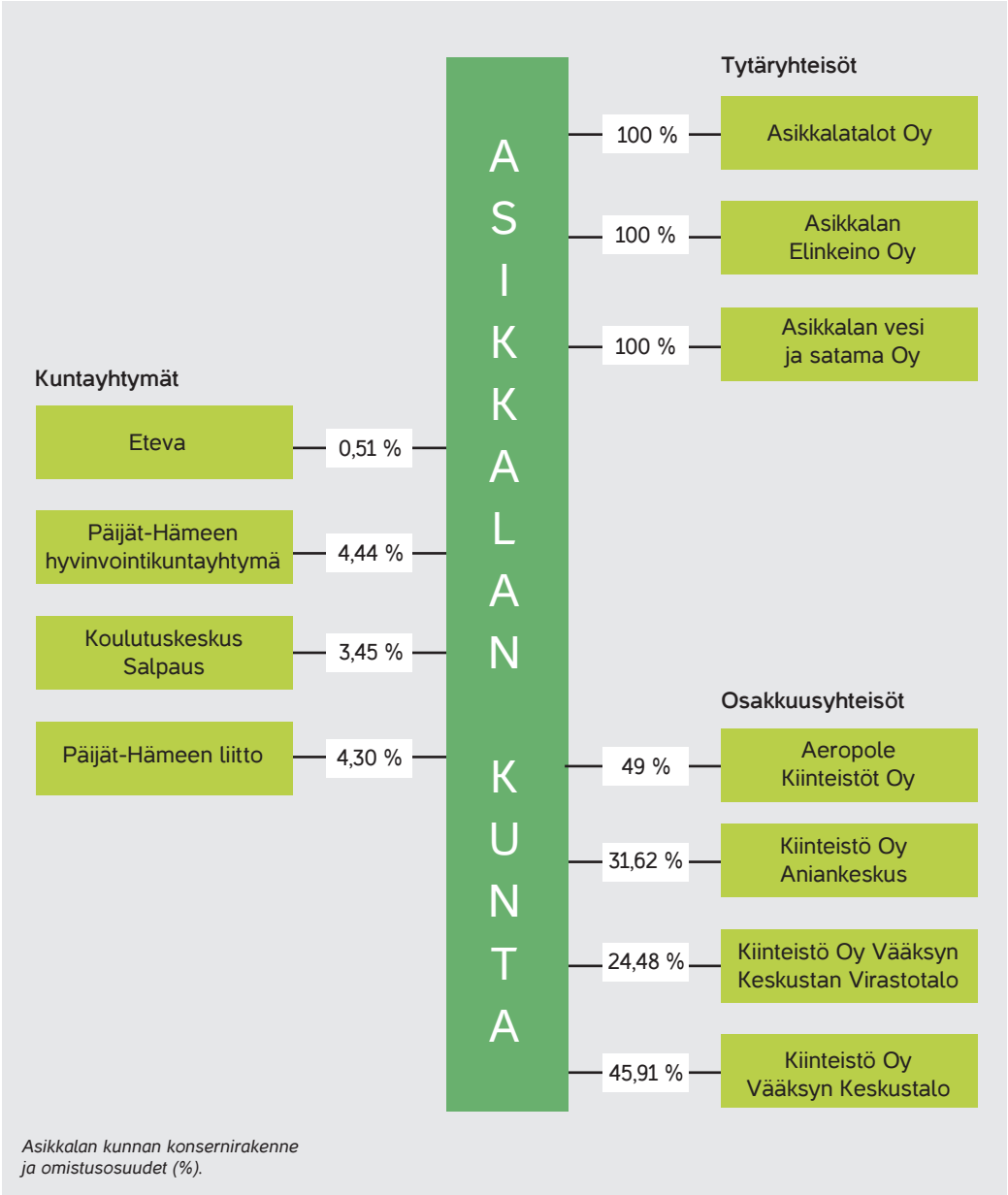

Asikkalan kunnan konsernirakenne ja omistusosuudet (%).

Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnan konserniohjauksen järjestelmä perustuu kuntalakiin, kunnan hallintosääntöön sekä valtuuston 22.5.2017 vahvistamaan konserniohjeeseen.

Kunnan määräysvallassa olevien tytäryhtiöiden sekä soveltuvin osin kunnan osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien on toimiessaan noudatettava konserniohjetta sekä kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan antamia ohjeita. Myös eri yhteisöissä vaikuttavien kunnan edustajien tulee toiminnassaan huomioida annetut ohjeet ja määräykset.

Konserniohjeen perusteella kunnan varsinainen konsernijohto muodostuu kunnanhallituksesta ja kunnanjohtajasta.

Konserniohjaus terävöityi vuoden 2019 aikana Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän osalta, kun muutetun perussopimuksen mukaan yhtymävaltuuston korvasi yhtymäkokous ja kunnat valitsevat nyt yhtymäkokouksiin edustajansa suoraan. Aiemmin kuntien edustajat yhtymävaltuustoon oli sovittu puolueiden piirijärjestöjen toimesta koko Päijät-Hämeen alueelle. Muutoksen jälkeen kunnanhallitus päätti kunnan kannasta kunkin yhtymäkokouksen asioiden osalta ja nimesi edustajat kuhunkin kokoukseen.

Kunnanhallitus päätti vahvistaa Asikkalatalot Oy:n konserniohjausta päättämällä valita ylimääräisessä yhtiökokouksessa kunnanhallituksen puheenjohtajan ja valtuuston ensimmäisen varapuheenjohtajan yhtiön uusiksi hallituksen jäseniksi.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Valtuusto päätti loppuvuodesta 2018 210.000 euron suuruisen pääomalainan myöntämisestä Asikkalan Elinkeino Oy:lle yhtiön taseen vahvistamiseksi. Päätöksestä on valitettu ja hallinto-oikeus on kieltänyt päätöksen täytäntöönpanon. Tätä kirjoitettaessa hallinto-oikeus ei ole vieläkään antanut ratkaisua asiassa. Valtuusto päätti kesäkuussa 2019 laajentaa Asikkalan Elinkeino Oy:n toimintaa käsittämään enimmillään 500.000 euron suuruiset kiinteistösijoitukset. Tästä valtuuston päätöksestä on valitettu, eikä hallinto-oikeus on tätä kirjoitettaessa vielä antanut ratkaisua asiassa. Kunnanhallitus päätti loppuvuodesta 2019 valtuuston toiveen mukaisesti vahvistaa Asikkalan Elinkeino Oy:n hallituksen asiantuntemusta rahoitus- ja kiinteistöalan ammattilaisilla.

Valtuusto päätti loppuvuonna 2019 Asikkalan vesi- ja satama Oy:n satamatoiminnan ja siihen liittyvänä omaisuuden siirrosta takaisin Asikkalan kunnalle.

Kunnan vuokrataloyhtiön, Asikkalatalot Oy:n toiminnassa ei tilikauden aikana ollut merkittäviä tapahtumia. Asuntojen vuokrausaste oli yli 90%.

Valtuusto päätti syksyllä 2019 tehdä n. 500.000 euron suuruisen sijoituksen Lahti-Vesivehmaan lentokentälle sijoittuvan yrityksen toimitiloihin. Toimitilat rakennuttaa Aeropole Kiinteistöt Oy, josta Asikkalan kunta omistaa 49%. Emoyhtiö Aeropole Oy on sitoutunut lunastamaan kunnan omistusosuuden itselleen vähitellen.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniyhtiöiden osalta konsernivalvonta tapahtuu pääasiassa yhtiöiden hallitusten kautta. Kunnan edustajat ovat valvoneet kunnan tavoitteiden toteutumista yhtiöiden hallituksen kokouksissa.

Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja ohjeistavat kunnan edustajia tytäryhteisöissä silloin, kun siihen on erityistä tarvetta. Kunnanjohtaja on valvonut tytäryhtiöiden toimintaa ja tuonut olennaiset asiat kunnanhallitukselle tiedoksi tarvittavia omistajaohjaustoimenpiteitä varten.

Yhtiöillä on sama tilintarkastusyhteisö kuin kunnalla.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	TP 2019	TP 2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	42 608	43 453
Toimintakulut	-88 825	-84 756
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	16	-6
Toimintakate	**-46 201**	**-41 309**
Verotulot	29 745	28 838
Valtionosuudet	20 631	17 538
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11	5
Muut rahoitustuotot	281	69
Korkokulut	-104	-113
Muut rahoituskulut	-157	-232
Vuosikate	**4 206**	**4 796**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 096	-4 184
Omistuken eliminointierot	0	23
Arvonalentumiset	-15	-3
Satunnaiset erät	-266	263
Tilikauden tulos	**-171**	**894**
Tilikauden verot	-3	-13
Laskennalliset verot	-28	-59
Vähemmistöosuudet	-2	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-204**	**820**
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	48,0	51,3
Vuosikate/Poistot, %	102,3	114,6
Vuosikate €/asukas	520	589
Asukasmäärä	8 087	8 148

Toimintatuotot/Toimintakulut %

Toimintakatetta kuvaava suhdeluku osoittaa toimintatuottojen osuuden toimintakulujen rahoituksesta. Loppu osa toimintakuluista jää rahoitettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla.

kaava: (100*toimintatuotot/(toimintakulut – valmistus omaan käyttöön))

Vuosikate/Poistot %

Vuosikatteen ja poistojen välinen suhdeluku osoittaa tulorahoituksen riittävyyden investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Tulorahoituksen katsotaan olevan riittävä, jos suhdeluku on 100 prosenttia tai enemmän. Vastaavasti suhdeluvun ollessa alle 100 prosenttia, tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittämätön tuloslaskelman kulujen kattamiseen.

kaava: (100*vuosikate/poistot ja arvonalentumiset)

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019 1 000 €	2018 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 206	4 796
Satunnaiset erät	-266	263
Tilikauden verot	-3	-13
Tulorahoituksen korjauserät	-255	-148
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 980	-2 610
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3	106
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	80	279
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-215**	**2 671**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-65	-10
Antolainasaamisten vähennykset	59	47
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12	82
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 152	-687
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 530	-1 150
Oman pääoman muutokset	0	27
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-32	11
Vaihto-omaisuuden muutos	27	-28
Saamisten muutos	-503	1 261
Korottomien velkojen muutos	691	847
Rahoituksen rahavirta	**-3 495**	**400**
Rahavarojen muutos	**-3 710**	3 071
Rahavarat 31.12.	3 963	**7 673**
Rahavarat 01.01.	7 673	4 601
Rahavarojen muutos	**-3 710**	3 071
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointein rahavirran kertymä 5 vuodelta 1000 €	12 748	9 393
Investointien tulorahoitus, %	105,7	191,5
Laskennallinen lainanhoitokate	1,7	1,6
Rahavarojen riittävyys pv	15	32
Asukasluku	8087	8148

Investointien tulorahoitus %

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli omaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

kaava: (100*vuosikate/investointien omahankintameno)

Lainanhoitokate

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Koska konsernin lainakannasta yli 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, tulee lainanhoitokatteen laskelman pohjana oleva lainalyhennysten määrä laskea alla olevan kaavan mukaisesti. Jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi tulorahoituksen katsotaan riittävän lainojen hoitoon. Vastaavasti tunnusluvun ollessa alle 1 joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, myymään konsernin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

kaava: (vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+(lainakanta/8))

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2019	2018
	1 000 €	*1 000 €*
PYSYVÄT VASTAAVAT	**55 609**	**55 761**
Aineettomat hyödykkeet	**356**	**405**
Aineettomat oikeudet	239	299
Muut pitkavaikutteiset menot	117	106
Aineelliset hyödykkeet	**52 772**	**53 396**
Maa- ja vesialueet	7 813	7 819
Rakennukset	33 771	34 756
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 406	6 328
Koneet ja kalusto	2 104	2 407
Muut aineelliset hyödykkeet	1 224	1 417
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 455	669
Sijoitukset	**2 481**	**1 960**
Osakkusyhteisöosuudet		
Muut osakkeet ja osuudet	2 110	1 598
Muut lainasaamiset	350	344
Muut sijoitukset	20	18
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**180**	**50**
Lahjoitusrahastojen varat	9	45
Valtion toimeksiannot	166	5
Muut toimeksiantojen varat	5	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**8 985**	**12 219**
Vaihto-omaisuus	**346**	**373**
Aineet ja tarvikkeet	290	310
Keskeneräiset tuotteet	56	64
Saamiset	**4 676**	**4 173**
Pitkäaikaiset saamiset	**333**	**483**
Myyntisaamiset	333	483
Lyhytaikaiset saamiset	**4 343**	**3 690**
Myyntisaamiset	3 123	2 180
Lainasaamiset	34	153
Muut saamiset	978	961
Siirtosaamiset	209	396
Rahoitusomaisuusarvopaperit	**336**	**555**
Rahat ja pankkisaamiset	3 627	7 118
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**64 774**	**68 030**

VASTATTAVAA	2019	2018
	1 000 €	*1 000 €*
OMA PÄÄOMA	**31 840**	**32 062**
Peruspääoma	21 430	21 430
Arvonkorotusrahasto	85	103
Muut omat rahastot	2	2
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	10 527	9 706
Tilikauden yli-/alijäämä	-204	821
VÄHEMMISTÖOSUUS	33	31
PAKOLLISET VARAUKSET	**685**	**867**
Muut pakolliset varaukset	685	867
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**262**	**164**
Valtion toimeksiannot	39	87
Lahjoitusrahastojen pääomat	156	0
Muut toimeksiantojen pääomat	67	78
VIERAS PÄÄOMA	**31 954**	**34 905**
Pitkäaikainen	**10 013**	**11 192**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	7 677	8 816
Lainat julkisyhteisöiltä	6	6
Muut velat/liittymismaksut	2 026	1 937
Siirtovelat	300	429
Laskennalliset verovelat	4	4
Lyhytaikainen	**21 941**	**23 713**
Joukkovelkakirjalainat	6 000	9000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	5 754	5 280
Lainat julkisyhteisöiltä	0	6
Saadut ennakot	235	349
Ostovelat	2 950	2 559
Muut velat/liittymismaksut	590	822
Siirtovelat	6 023	5 336
Laskennalliset verovelat	389	361
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**64 774**	**68 030**

Omavaraisuusaste	49,4 %	47,4 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	34,1 %	38,5 %
Kertynyt yli-/alijäämä 1000 €	10 323	10 527
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	1 276	1 292
Konsernin lainat, €/asukas	2 404	2 836
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	19 438	23 108
Laina ja vuokravastuut 31.12.	35 325	37 534
Laina ja vuokravastuut €/asukas	4368	4 607
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	350	344
Kunnan asukasmäärä	8087	8148

Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 prosentin omavaraisuutta.

kaava: 100*(oma pääoma+poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/(koko pääoma–saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku osoittaa kuinka paljon konsernin käyttötuloista (toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

kaava: 100*(vieras pääoma–saadut ennakot)/käyttötulot

Toteutumisvertailu

Käyttötalousosan toteutuminen

- Konsernipalvelut
- Kasvatus- ja opetuspalvelut
- Hyvinvointipalvelut
- Tekniset palvelut

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Investointiosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutuminen

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Käyttötalousosan toteutuminen

Konsernipalvelut sekä sosiaali- ja terveyspalvelut

Talousjohtaja Aapo Pispa

Vuosi 2019 oli kunnan konsernipalveluissa vaiherikas. Kesän korvalla valittiin kunnanhallituksen jäsenet valtuustokauden toiselle puoliskolle. Puheenjohtajana aloitti Immo Virtanen (Koku). Kevättä väritti eurooppalaisten paikkakuntien Douzelage -verkoston tapaaminen Asikkalassa, joka toi vieraita lähes kaikista Euroopan maista. Valtuustoretki tehtiin keväällä Pirkanmaalle käyntikohteiden ollessa Kangasalan, Valkeakosken ja Tampereen kaupungit.

Keväällä aloitettiin myös kattava palveluverkkoselvitys, jonka toteutti Perlacon Oy. Selvityksessä analysoitiin kattavasti kunnan taloutta, väestörakennetta, toimintaa ja toimitiloja. Selvityksen ehdotuksia puitiin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden toimesta syksyllä.

Kaavoituksen osalta iso asia oli, kun sekä kaavoituspäällikön että kaavasuunnittelijan avoimiksi tulleet tehtävät täytettiin syksyllä. Maankäytön ja kaavojen valmistelu sai näin uutta puhtia loppuvuodesta. Maaseutuhallinnon toiminnan tehostaminen jatkui, kun viimeinenkin ostopalvelusopimus jäi historiaan ja yhteistoiminta-alueen maaseutuhallinto hoidetaan jatkossa kunnan neljän työntekijän voimin pääosin sähköisen palveluprosessin avulla.

Kunnan tietohallinnon uudistamisprojekti oli päätetty aloittaa loppuvuonna 2018. Projekti saatiin nopeasti käyntiin ja kunnan tietotekniikkapalveluissa tehtiin tiikerinloikka suoraan 2020-luvulle. Kunnan perustietotekninen infrastruktuuri ja palvelut uusittiin täysin. Samalla perustietotekniikan hoitaminen siirtyi Kuntien Tiera Oy:lle.

Henkilöstöasioiden kehittämistä jatkettiin vuonna 2019 uuden henkilöstöasiantuntijan toimesta (nyk. henkilöstöpäällikkö). Muun muassa palvelussuhdeasioiden ja työhyvinvoinnin prosesseja ja linjauksia selkeytettiin ja ohjeistettiin esimiehille. Lisäksi kunnassa valmisteltiin useita henkilöstöhallinnon kokonaisuuksien uudistuksia, jotka saatetaan päätöksentekoon vuonna 2020. Asikkalan kunnassa vuonna 2018 käynnistynyt kehittäjäkoulutus jatkui vuonna 2019 ja Asikkalan kunnan organisaatiokulttuuri on muuttunut koulutuksen myötä entistä ennakkoluulottomammaksi ja kokeilukulttuuria tukevaksi. Asikkalan kunta palkittiin myös Kunteko-gaalassa ihmeiden tekijät-sarjassa. Sarjassa palkittiin kuntia, jotka ovat ennakkoluulottomasti, henkilöstölähtöisesti ja tuloksellisesti kehittäneet toimintaansa ja tuoneet kehittämistyötään aktiivisesti esille.

Myös työnantajakuvaan liittyviä asioita edistettiin vuonna 2019. Kunnan organisaatiokulttuuri valjastettiin työnantajakuvan tukemiseen. Kunnan sisäiseen viestintään olennaisena osana kuuluva kunnan intranet uudistettiin kokonaisuudessaan yhteistyössä kunnan elinvoimapalveluiden kanssa hyödyntäen kunnan uusia tietohallinnon ratkaisuja.

Elinvoimapalvelut (elinkeinopalvelut, matkailun edistäminen, kunnan markkinointi ja viestintä sekä kuntakehittäminen) muodostavat yhtenäisen vastuualueen konsernipalveluissa.

Kuluneena vuonna keskityttiin viestinnällisesti positiivisen kuntakuvan välittämiseen. Kunnan imagoa vahvistettiin uusilla kuntatuotteilla markkinoimaan kuntaa eri tilaisuuksissa ja käyttötarpeissa ja lujittamaan kuntakuvaa työnantajana, asuinkuntana ja matkailukohteena. Asikkalan imagotuotteita hyödyntävä työntekijä vie omalta osaltaan positiivista kuntaviestiä eteenpäin. Päiväkoteihin toteutettiin heijastintempaus kunnalle suunniteltuilla eläinheijastimilla. Kuntatuotteita hyödynnetään myös yritys- ja yhdistysyhteistyössä kuntaimagon lujittamiseen, kuten myös valtuustoaloitteen pohjalta toteutettua liikuteltavaa Asikkala-infoa. Kunnan matkailuinfoon suunniteltiin yhtenäisellä ilmeellä laadukkaita matkamuistoja.

Kunta on panostanut sekä kansalliseen että paikalliseen matkailunedistämiseen monipuolisin viestinnän ja markkinoinnin keinoin. Ilmoitukset valtakunnallisissa matkailumedioissa, osallistuminen eri

matkailualan messuille yhdessä yritysten kanssa ja uudet tuotteet työllistivät elinvoimapalveluissa. Kesän ajan kunnan somekanavista pitivät huolen kesäsomettajat, jotka tekivät käyntikohde-, yritys-, tapahtuma- ja palveluesittelyjä suomeksi ja englanniksi. Elinvoimapalvelut tuotti matkailusesongin alkuun käyntikohde- ja matkailuesitteitä entistä isommilla painomäärillä ja loi uusia esitteitä omatoimimatkailijoille. Kaikki esitteet tehtiin myös sähköisinä versioina. Digikulttuurikylä – hankkeen kautta toteutettiin Asikkalan 40 kohteesta virtuaalinen matkailuopas www.golocal.fi, joka huomioi myös ulkomaiset matkailijat. Muiden käynnissä olevien matkailuhankkeiden kautta (Unesco Salpausselkä Geopark , Kanta- ja Päijät-Hämeen luontomatkailun kärkikohteiden ja reitistöjen kehittäminen sekä arvokkaiden maisema-alueiden Kylään maisemaan -hanke) on vuoden mittaan toteutettu esitteitä, opasteita ja infran parannuksia alueelle. Kunnan digitaalista näkyvyyttä jatkettiin elinvoimapalveluissa syöttämällä ja indeksoimalla hankittuun kuvapankkiin sisältöä ja konseptoimalla kunnan tulevat verkkosivut. Matkailualan yrittäjille suunnattu uutiskirjepalvelu otettiin käyttöön.

Matkailullisesti merkittävä Toivo Kärki-alueen yleissuunnitelmaan kuuluvan vesiaiheinen lasten elämyspuisto valmistui loppusyksystä. Myöhäisestä ajankohdasta johtuen avajaiset siirtyivät seuraavan vuoden keväälle.

Kuluneen vuoden keväällä käynnistettiin laajalle ulottuva asumisen kampanja pientalorakentajalle, jossa kunnan tontin vuokraaja tai ostaja sai viideksi vuodeksi ilmaisen venepaikan Päijänteeltä Kuotaan satamasta. Raksa- ja asuntomessuilla jaettiin kampanjaesitettä ja arvottiin edusta kertovia onkilaitteita. Kampanja jatkuu kesäkuun 2020 loppuun. Vuoden mittaan myytiin ja vuokrattiin muutama kampanjatontti.

Vesivehmaan lentokenttä on ollut yksi elinvoimapalveluiden painopisteistä ja keväällä 2019 työstetty yrityssijoitus saatettiin onnellisesti loppuvuodesta maaliin. Lentokentän Masterplan käynnistyi niin ikään vuoden lopulla.

Asikkalan elinkeino Oy:n hallitus päivitti strategiaansa ja kartoitti elinkeinoyhtiön laajempia toimintamahdollisuuksia muuttuvassa yrityskentässä. Elinkeinoyhtiön toimintaperiaatteiden laajentaminen toimitilainvestointeihin odottaa asiasta tehtyä kunnallisvalituksen käsittelyä.

Yhteistyö elinkeinonharjoittajien kanssa on ollut monipuolista. Lahden seudun kehitys Oy huolehti yritysneuvonnasta kunnassa säännöllisin päivystysajoin ja järjestämällä kunnassa yrittäjille suunnattuja koulutuksia. Eri alan yrittäjiä on tavattu matkailuiltojen, yrittäjäkahvien ja -vierailujen kautta. Kunta toteutti yhteistyössä Asikkalan Yrittäjäyhdistyksen kanssa yhteisjulkaisun. Yrittäjien tarpeisiin luotu toimistohotelli tarjosi monelle yrittäjälle matalan kynnyksen aloituspaikan. Lisäksi kunta oli mukana HYMY Häme II -hankkeessa edistämässä sekä uuden yritystoiminnan syntymistä maaseudulle että jo toimivien maaseudun yritysten kehittymistä.

Konsernipalveluiden talousarvio toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Pieni talousarvion ylitys johtui siitä, että uudistettujen tietotekniikkapalveluiden kaikkia kustannuksia ei vielä vuoden 2019 osalta vyörytetty palvelualueille, koska nämä eivät olleet kaikkeen pystyneet talousarvioprosessissa varautumaan.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä vastaavan Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän perussopimus muutettiin omistajakuntien päätöksellä kesällä. Toiminnallisesti merkittävä muutos oli se, että yhtymävaltuustosta siirryttiin yhtymäkokousmalliin, jossa kunnat valitsevat suoraan edustajansa yhtymäkokouksiin. Aiemmin yhtymävaltuustoon edustajat oli valittu puolueiden piirijärjestöjen keskinäisissä neuvotteluissa koko Päijät-Hämettä koskien. Tehostetun palveluasumisen toimitilojen sekä kehitysvammaisten asumispalvelukiinteistön kilpailutusprosessi päättyi siihen, että kilpailutuksessa voittaneet tarjoajat vetäytyivät lopulta tarjouksistaan pitkällisten neuvottelujen jälkeen. PHHYKYn toimintavuotta värittivät jo vuoden alusta asti talousarvion ylitykset. Tämän johdosta yhtymässä aloitettiin mittavat toimet talouden tasapainottamiseksi. Terveysasemaverkon uudistamisesta laadittiin suunnitelma, jossa laajan palvelun terveysasema tulisi olemaan muun muassa Asikkalan Vääksyssä. Talousarvio näytti vielä heinäkuun raportin osalta toteutuvan suunnitellusti, mutta syksyn myötä talousarvion ylityksiä tuli kaikilla osa-alueille erikoissairaanhoidosta ympäristöterveydenhuoltoon. Lopulta alkuperäinen talousarvio ylittyi hieman yli miljoonalla eurolla.

KUNNANHALLITUS

KUNNANHALLITUS

Konsernipalvelut, työllisyyspalvelut, elinvoimapalvelut

1. Henkilöstön osaamisen kasvattaminen

2. Kuntalaisten ja kuntaorganisaation välisen vuorovaikutuksen parantaminen

3. Kilpailukykyinen ja yritysmyönteinen toimintaympäristö

4. Matkailusta vetovoimaa

5. Positiivinen kuntakuva

Tavoite 1. Henkilöstön osaamisen kasvattaminen

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman päivittäminen ja suunnitelman toteuttaminen • Organisaatiosta poissiirtyvien hiljaisen tiedon siirtäminen edelleen ja jatkuva oppiminen omassa työssä (ml. kehityskeskustelut ja jatkuva palautteen anto) • Kehittäjäkoulutus (2018–2020)	• Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma tehty ja toteutettu • Koulutuksen toteutuminen	• Tavoite toteutunut pääasiallisesti, henkilöstö- ja koulutussuunnitelma päivitettiin vuonna 2019 ja se astui voimaan vuoden 2020 alusta. Henkilöstön jatkuvaan oppiminen on nostettu toiminnassa keskiöön, mutta kehittämistä riittää edelleen. • Kehityskeskusteluiden käymistä on edellytetty ja seurattu kaikilla kunnan palvelualueilla. Kehityskeskustelun yhtenä osa-alueena on työntekijän osaamisen kehittäminen. Myös esimiehiä valmennettiin vuonna 2019 muun muassa palautteen antamisen teemavalmennuksella. • Kehittäjäkoulutus jatkui vuonna 2019 ja ensimmäisen kehittäjäaallon lisäksi kunnassa aloitti toinen kehittäjäkoulutus. Näin ollen kehittäjäkoulutuksessa on kaikkiaan noin 50 kunnan työntekijää mukana.

Tavoite 2. Kuntalaisten ja kuntaorganisaation välisen vuorovaikutuksen parantaminen

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Sähköisten palveluiden saavutettavuuden parantaminen eri käyttäjäryhmät huomioiden • Kuntalaistilaisuudet ajankohtaisista aiheista • Osallistavan budjetoinnin käyttö avustusten osalta • Parannetaan palautteen helppoa lähettämistä	• Palvelujen saavutettavuus parantunut • Kuntalaistilaisuuksien määrä • Avustussääntö tehty / avustukset jaettu osallistavan budjetoinnin pohjalta • Monipuoliset palautteen antokeinot	• Suosituissa hyvinvointipalveluiden liikuntaryhmissä on käytössä uusi helppo ilmoittautumissivusto. Palveluita on tuotu kuntalaisten ulottuville ja tietoisuuteen somekanavien kautta. • Kuntalaisille avoimia tilaisuuksia järjestettiin mm. Vääksyn yhteiskoulun rakennushankkeesta, palveluverkkoselvityksestä Airbnb -majoittamisesta yms. • Hyvinvointilautakunta otti käyttöön uuden avustussäännön, jossa osallistava budjetointi toteutuu kylien hyvinvointiavustusten osalta. • Palaute- ja kysy kunnalta -lomakkeisiin pääsee helposti asikkala.fi -etusivun kautta. Sosiaalisen median kanavat ovat aktiivisessa palautekäytössä.

Tavoite 3. Kilpailukykyinen ja yritysmyönteinen toimintaympäristö

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Asikkalan Elinkeino Oy:n toimintamahdollisuuksien parantaminen • Vesivehmaan uuden teollisuusalueen kaavoittaminen ja markkinointi • Lentokentän kehittämisryhmän perustaminen	• Palvelurepertuaarin laajeneminen • Kaava valmis, alueen markkinointi Ladecin kanssa • Kehittämisryhmän säännöllinen kokoontuminen ja toimenpiteet	• Asikkalan elinkeino Oy kartoitti strategiatyössään laajempia toimintamahdollisuuksia vastaamaan yrityskentän tarpeisiin. Kunnanvaltuusto hyväksyi elinkeinoyhtiön toiminnan laajentamisen täydennysrahoituksesta toimitilainvestointeihin, mutta asia odottaa yhä kunnallisvalituksen käsittelyä. Yhtiön osaamispohjaa vahvistamaan valittiin kaksi uutta jäsentä. • Metsä-Aakalan teollisuusalueen kaavan valmistuminen on viivästynyt. Tonteille on ollut kysyntää, mutta viivästyminen voi vaikuttaa siihen negatiivisesti. Alueen markkinointi käynnistetään suunnitellusti LADECin kanssa kaavan vahvistuttua. • Vesivehmaan lentokentän Masterplan käynnistyi vuoden 2019 lopulla. Kuluneen vuoden aikana saatiin kentälle myös merkittävä yrityssijoitus. • kunta on mukana HYMY Häme II -hankkeessa edistämässä sekä uuden yritystoiminnan syntymistä maaseudulle että jo toimivien maaseudun yritysten kehittymistä. • Kunta toteutti yhteistyössä Asikkalan Yrittäjäyhdistyksen kanssa yhteisjulkaisun sekä yrittäjille suunnattuja tilaisuuksia. • Kuntaorganisaation ja kunnassa toimivien yritysten työpaikkoja markkinoitiin DuuniExpo-messuilla (rekrytointi- ja verkostoitumistapahtuma) • • Toimistohotelliin tehtiin puuttuvia hankintoja. Tilojen täyttöaste on korkea.

Tavoite 4. Matkailusta vetovoimaa

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Toivo Kärki-alueen yleissuunnitelman vaiheittainen toteuttaminen • Matkailun sähköisen materiaalin parantaminen ja painetut tukimateriaalit, kv-asiakkaat huomioiden • Yrittäjäyhteistyö tuotteistuksessa ja yhteismarkkinoinnissa (ml. tavoitteelliset matkailuillat)	• Toiminnallinen lasten leikkipuisto valmis • Sähköiset esitteet, materiaalien kieliversiot • Messut, tapahtumayhteistyö, yhteisilmoitukset, uudet tuotteet	• Toivo Kärki-alueen yleissuunnitelmaan kuuluva vesiaiheinen lasten elämyspuisto valmistui syksyllä. Myös esteettömän pitkospuuosion rakentaminen aloitettiin. • Käyntikohde- ja uudet omatoimimatkailuesitteet toteutettiin myös sähköisesti. Kesäsomettajat tekivät matkailunostoja kesäsesongin ajan englanniksi. • Digikulttuurikylä –hankkeessa toteutettiin Asikkalan virtuaalinen matkailuopas kieliversioin. Muut käynnissä olevat matkailuhankkeet: Unesco Salpausselkä Geopark, Kanta- ja Päijät-Hämeen luontomatkailun kärkikohteiden ja reitistöjen kehittäminen sekä arvokkaiden maisema-alueiden Kylään maisemaan -hanke • Matkailun edistämistä tehtiin matkamessuilla Tampereella ja Helsingissä yhdessä matkailuyrittäjien kanssa. Kuntayhteistyön kautta Asikkala oli mukana myös kesällä Kouvolan asuntomessuilla, tekemässä kunta- ja matkailumarkkinointia. Matkailuyrittäjille suunnattu sähköinen uutiskirje otettiin käyttöön.

Tavoite 5. Positiivinen kuntakuva

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Kunnan viestintäohjeen päivittäminen ja viestintäkoulutus henkilökunnalle ja luottamushenkilöstölle • Viestintä- ja markkinointistrategian rakentaminen • Kunnan digitaalisen presenssin parantaminen (mm. uusien nettisivujen konseptointi, kuntavideot, kuvapankkipalvelu) • Kuntalaisten osallistaminen positiivisen julkisuuskuvan luomiseen (mm. somettajat) • Kuntamarkkinointi tapahtumissa ja messuilla yhteistyökumppaneiden kanssa	• Viestintäohje päivitetty, kyllä/ei • Viestintäkoulutus pidetty, kyllä/ei • Viestintä- ja markkinointistrategia tehty, kyllä/ei • Nettisivujen rakennesuunnitelma valmiina, kyllä/ei • Mediaseuranta • Kysely kuntamielikuvasta • Messu- ja tapahtumanäkyvyys	• Kunnan viestintäohjeen päivitys ei käynnistynyt kiireellisempien elinkeinoasioiden takia • Multimediaa hyödyntävää asumisen markkinointia toteutettu markkinointisuunnitelman mukaisesti maakunnallisesti sekä pääkaupunkiseudulle. Pientalorakentajien kampanja käynnissä 04/2019-06/2020 • Kuntakuvaa vahvistettiin useilla uusilla graafisen ilmeen mukaisilla tuotteilla, jotka jaettiin myös henkilöstön sitouttamiseksi • Kunnan kuvapankkiin indeksoitiin uutta kuvamateriaalia ja tulevien kunnan verkkosivujen konseptointi tehtiin. • Kesäsomettajat toivat kyliä, kunnan palveluita, matkailukohteita ja yrityksiä tunnetuksi. Kunnan näkyvyyttä seurattiin mediaseurannalla puolen vuoden ajan. • Liikkuva Asikkala-info toteutettiin valtuustoaloitteen pohjalta eri tahojen hyödynnettäväksi • Kuntamarkkinointia tehtiin viidessä messutapahtumassa sekä useissa paikallisissa tapahtumissa.

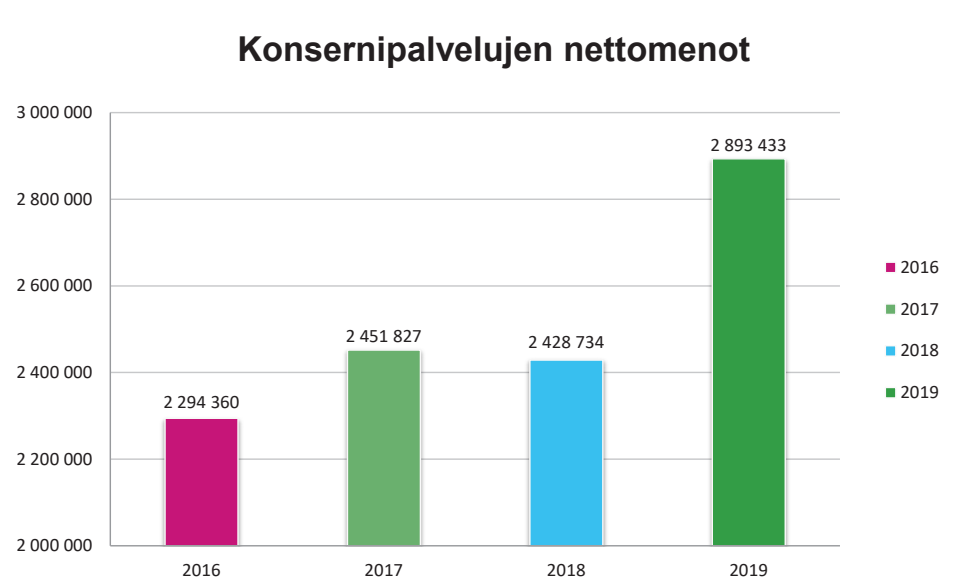

Konsernipalvelujen nettomenojen kehitys vuosina 2016-2019.

Konsernipalvelut (palvelualue yhteensä)	**TA2019**	**Tot.**	**Käyttö%**	**Yli/Alle**
Toimintatuotot	558 050	456 435,68	81,8	101 614
Toimintamenot	-3 391 617	-3 349 868,29	98,8	-41 749
Toimintakate (netto)	-2 833 567	-2 893 432,61	102,1	59 866

Yleishallinto	**TA2019**	**Tot.**	**Käyttö%**	**Yli/Alle**
Toimintatuotot	155 050	84 472,75	54,5	70 577
Toimintamenot	-1 659 070	-1 788 210,85	107,8	129 141
Toimintakate (netto)	-1 504 020	-1 703 738,10	113,3	199 718

Demokratiapalvelut	**TA2019**	**Tot.**	**Käyttö%**	**Yli/Alle**
Toimintatuotot	0	10 000,00		-10 000
Toimintamenot	-126 860	-191 200,95	150,7	64 341
Toimintakate (netto)	-126 860	-181 200,95	142,8	54 341

Työllistäminen	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatuotot	95 000	81 658,82	86,0	13 341
Toimintamenot	-599 030	-529 368,66	88,4	-69 661
Toimintakate (netto)	-504 030	-447 709,84	88,8	-56 320

Kaavoitus	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatuotot	10 000	6 122,50	61,2	3 878
Toimintamenot	-239 356	-149 251,81	62,4	-90 104
Toimintakate (netto)	-229 356	-143 129,31	62,4	-86 227

Elinvoimapalvelut	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatuotot	10 000	4 196,01	42,0	5 804
Toimintamenot	-409 563	-387 774,63	94,7	-21 788
Toimintakate (netto)	-399 563	-383 578,62	96,0	-15 984

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatuotot	249 000	240 719,00	96,7	8 281
Toimintamenot	-303 938	-269 944,94	88,8	-33 993
Toimintakate (netto)	-54 938	-29 225,94	53,2	-25 712

Vaalit	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatuotot	39 000	29 266,60		9 733
Toimintamenot	-39 000	-24 248,28	62,2	-14 752
Toimintakate (netto)	0	5 018,32	-12,9	-44 018

Tilintarkastus	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintamenot	-14 800	-9 868,17	66,7	-4 932
Toimintakate (netto)	-14 800	-9 868,17	66,7	-4 932

Sosiaali- ja terveyspalvelut (yhteensä)	TA2019	TA2019 muutokset	TA2019 muut. jälk.	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatuotot	0	0	0	0,00		0
Toimintamenot	-28 602 879	-900 000	-29 502 879	-29 545 439,08	100,1	42 560
Toimintakate (netto)	-28 602 879	-900 000	-29 502 879	-29 545 439,08	100,1	42 560

Asikkalan kunnan sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannusten kehitys 2015-2019

2015	2016	2017	2018	2019
27 936 000	26 857 000	27 718 000	28 292 000	29 545 000

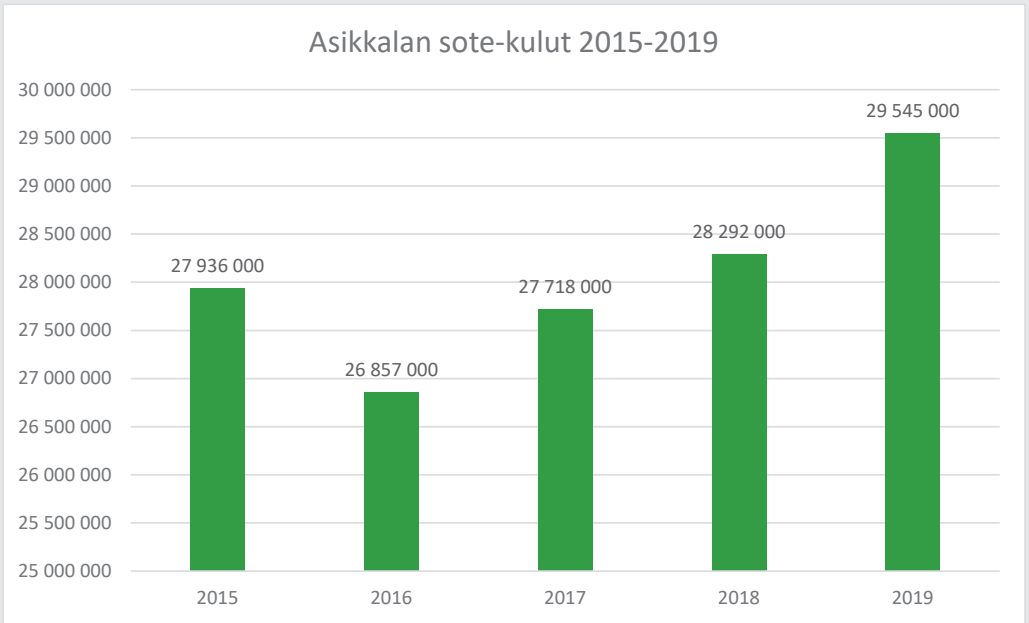

Kasvatus- ja opetuspalvelut

Vs. sivistysjohtaja Petri Haapanen:

Kasvatus- ja opetuspalveluiden toiminnalliset tapahtumat v.2019

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea perheitä heidän kasvatustehtävässään tarjoamalla lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista edistävää toimintaa. Asikkalassa on kolme kunnallista ja yksi yksityinen päiväkoti, ryhmis Kalkkisissa sekä kolme perhepäivähoitajaa.

Varhaiskasvatuspaikat ovat olleet tehokkaassa käytössä ja pienten alle 3-vuotiaiden lapsien määrä varhaiskasvatuksessa on lisääntynyt. Kevääksi 2019 perustettiin Hulivilin satelliitti, johon sijoitettiin yksitoista alle 3 -vuotiasta lasta. Syksyllä 2019 Peuhikseen perustettiin uusi alle 3-vuotiaiden ryhmä.

Avoin varhaiskasvatustoiminta aloitettiin vuoden 2019 alusta Lapsiparkki-toimintana. Syksyllä 2019 toimintaa kehitettiin edelleen ja Lapsiparkki -toiminta muuttui Leikkis-toiminnaksi. Perheille tarjotaan lyhytkestoista ja turvallista lastenhoitoapua ammattitaitoisten hoitajien johdolla. Avoimessa varhaiskasvatustoiminnassa aloitimme toisena palveluna Perheklubi-toiminnan. Se on tarkoitettu perheiden ja alle kouluikäisten lasten kohtaamispaikaksi.

Osa varhaiskasvatuspalveluja on esiopetus, mitä järjestetään päiväkotien yhteydessä. Toimintakaudella 2019-2020 on ollut 85 esikoululaista, joille Peuhiksessa ja Hulivilissä on kaksi ryhmää ja Vehmiksessä on yksi esiopetusryhmä. Koululaisten iltapäivätoimintaa on järjestetty koko vuoden kahdessa toimipaikassa, Anianpellon ja Aurinkovuoren kouluilla.

Asikkalan kunnassa oli vuoden 2019 lopussa 890 koululaista 1. – 9. vuosiluokilla ja 170 lukiolaista, yhteensä 1060 koululaista. Opetuspalveluissa on etsitty ratkaisuja lasten ja nuorten mielenterveyden ja yleisen hyvinvoinnin haasteisiin. Luokkien ryhmäytyksiin on panostettu. Kouluterveyskyselyn ja MOVE testien tuloksia on käsitelty oppilaiden ja opettajien kanssa sekä tiedotettu huoltajille kyselyn keskeisistä tuloksista. Koulukiusaamisen puuttumisen toimintamalleja on kehitetty.

Aurinkovuoren koululla on toteutettu tunnemittauksia ja Länsi-Asikkalan koulu on mukana #paraskoulu -hankkeessa, jossa harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja käsitellään oman koulun pelisääntöjä. Erityislapsiin liittyen on henkilökunnalle hankittu Erilaiset oppijat -koulutusta ja erityislapsia ja heidän vanhempiaan on tuettu Minua kuullaan -hankkeen projektilla. Vääksyn Yhteiskoulussa ja lukiossa on järjestetty opiskelijoiden ja henkilöstön yhteisiä Sokrates-kahviloita ja osallisuuden lisäämiseen aulafoorumeita. Yhteisöllisyyttä on lisätty opiskelijoiden ja henkilöstön välisillä tapahtumilla. Ympäristötekoja ovat olleet mm. hävikkiruuan hyödyntäminen ja ruokailu ilman tarjotinta. Nuokku on ollut koulujen toiminnassa merkittävästi mukana.

Vääksyn Yhteiskoulun rakennushanke on edennyt ja koulun oletettu valmistumisaika on vuonna 2022. Kunnassa 2019 tehdyn palveluverkkoselvityksen pohjalta jatketaan vuoden 2020 aikana kouluverkkoselvitystä, joka koskee erityisesti alakouluja.

Bruttoliikenteen selvitystyö aloitettiin. Syksyllä 2019 toteutettiin kuntalaiskysely, jolla kartoitettiin asukkaiden liikkumistarpeita. Tämän pohjalta vuoroliikennettä Vääksyn ja Lahden välillä pyritään lisäämään.

Palvelualueella on toteutettu 14 eri hanketta. Koko palvelualueelta on aktiivisesti osallistuttu tuotekehityskoulutukseen.

Palvelualueen keskeiset hankkeet:

Mun Päiväkoti
Tää on se mun paikka
Tasa-arvokokeilu
Tutor-toiminta ja seutu tvt
Minua kuullaan
190 toiminnallista koulupäivää
VYK uusi koulu – hanke
Näkyväksi-hanke
Kadonnen hyvinvoinnin metsästys
Meidän kerhot meille
Liikkuva opiskelu
Yhtenäinen englannin kielen koulupolku
Lukiouudistus ja LOPS -jalkauttaminen
Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Kasvatus- ja opetuspalvelut

1. Terveelliset ja turvalliset kiinteistöt varhaiskasvatuksessa, iltapäivätoiminnassa ja kouluissa

2. Turvalliset ja tarkoituksen mukaiset koulumatkat

3. Palveluliikenteen kehittäminen

Tavoite 1. Terveelliset ja turvalliset kiinteistöt varhaiskasvatuksessa, iltapäivätoiminnassa ja kouluissa

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Vääksyn Yhteiskoulun uudisrakennuksen suunnittelu ja kilpailutus	• Toteutuneet hankkeet	• Vääksyn Yhteiskoulun uudisrakentamisen osalta rehtorin ja apulaisrehtorin työnkuvaa muutettiin, jotta heille jää aikaa suunnittelutyölle. • Hankesuunnitelmasta järjestettiin työpajoja henkilöstölle. • Syksyllä 2019 toteutettiin sisäilmakysely seuraavilla kouluilla: Länsi-Asikkala, Vesivehmaa, Aurinkovuori, Vääksyn Yhteiskoulu ja päiväkodeista Vehmiksessä. • Kyselyn tulokset on käsitelty sisäilmatyöryhmässä ja annettu tiedoksi koululle

Tavoite 2. Turvalliset ja tarkoituksen mukaiset koulumatkat

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Kuntaan on palkattu määräaikainen kuljetussuunnittelija. Hänen vastuullaan on selvittää koulumatkojen turvallisuuteen liittyvät asiat ja tehdä talouslaskelmat mahdollisista muutoksista	• Väliraportti vuodesta 2018 ja loppuraportti vuonna 2019	• Vaaranpaikkakartoitusta ei toteutettu kyseisen vuoden aikana. • Loppuraportti on ollut lautakunnassa ja kunnanhallituksessa. Raportista käyvät ilmi suunnitelman keskeiset tavoitteet. • Suurin muutos oli siirtyminen bruttoliikennemalliin.

Tavoite 3. Palveluliikenteen kehittäminen

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Asiointivuorojen kehittäminen • Kunnan kokeiluleasing-pikkubussin ajojen monipuolistaminen ja uudet ideat	• Toteutuneet ajot	• Asiointivuorot pysyivät samoina. • Lasten kuljettaminen eri tapahtumiin, uimaan ja jäähallille sekä retkille. • Ikäihmisten kuljettamista, uimaan, sairaskyytejä sekä kokeiluna palveluliikennekuljetuksia Jalmariin ja keskussairaalaan.

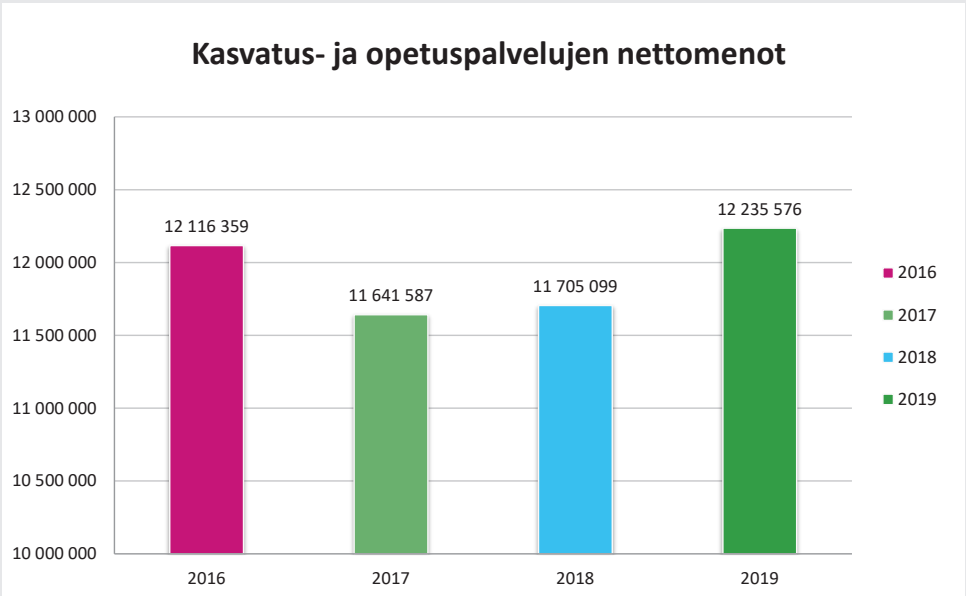

Kasvatus- ja opetuspalvelujen nettomenojen kehitys vuosina 2016-2019.

Kasvatus- ja opetuspalvelut (palvelualue yhteensä)	**TA2019**	**Tot.**	**Käyttö%**	**Yli/Alle**
Toimintatulot	1 692 780	1 901 103	112,3	-208 173
Toimintamenot	-14 142 777	-14 136 679,34	100,0	-6 098
Toimintakate (netto)	-12 449 997	-12 235 576,06	98,3	-214 421

Koulutuspalveluiden vastuualue yhteensä	**TA2019**	**Tot.**	**Käyttö%**	**Yli/Alle**
Toimintatulot	1 334 280	1 518 122	113,8	-183 842
Toimintamenot	-9 978 900	-10 108 255,91	101,3	129 356
Toimintakate (netto)	-8 644 620	-8 590 134,25	99,4	-54 486

Opetuspalv. hallinto ja tukipalvelut	**TA2019**	**Tot.**	**Käyttö%**	**Yli/Alle**
Toimintatulot	1 279 780	1 291 582,93	100,9	-11 803
Toimintamenot	-957 370	-917 289,39	95,8	-40 081
Toimintakate (netto)	322 410	374 293,54	116,1	-51 884

Yhtenäiskoulu	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	41 500	202 519,14	488,0	-161 019
Toimintamenot	-7 473 040	-7 698 734,56	103,0	225 695
Toimintakate (netto)	-7 431 540	-7 496 215,42	100,9	64 675

Kalkkisten palvelukeskus	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	11 000	14 949,45	135,9	-3 949
Toimintamenot	-543 870	-460 286,19	84,6	-83 584
Toimintakate (netto)	-532 870	-445 336,74	83,6	-87 533

Länsi-Asikkalan koulu	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	1 000	6 750,62	675,1	-5 751
Toimintamenot	-402 910	-411 861,58	102,2	8 952
Toimintakate (netto)	-401 910	-405 110,96	100,8	3 201

Vesivehmaan koulu	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	1 000	2 319,52	232,0	-1 320
Toimintamenot	-601 710	-620 084,19	103,1	18 374
Toimintakate (netto)	-600 710	-617 764,67	102,8	17 055

Varhaiskasvatuspalveluiden vastuualue yhteensä	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	358 500	382 981,62	106,8	-24 482
Toimintamenot	-4 163 877	-4 028 423,43	96,7	-135 454
Toimintakate (netto)	-3 805 377	-3 645 441,81	95,8	-159 935

Varhaiskasvatuksen hallinto ja tukipalvelut	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	0	150,44		-150
Toimintamenot	-147 050	-131 706,60	89,6	-15 343
Toimintakate (netto)	-147 050	-131 556,16	89,5	-15 494

Iltapäivätoiminta	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	34 500	60 455,68	175,2	-25 956
Toimintamenot	-163 779	-173 812,79	106,1	10 034
Toimintakate (netto)	-129 279	-113 357,11	87,7	-15 922

Päiväkodit	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	298 350	300 899,22	100,9	-2 549
Toimintamenot	-2 929 679	-3 090 012,37	105,5	160 333
Toimintakate (netto)	-2 631 329	-2 789 113,15	106,0	157 784

Perhepäivähoito	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	25 650	21 476,28	83,7	4 174
Toimintamenot	-253 369	-185 511,84	73,2	-67 857
Toimintakate (netto)	-227 719	-164 035,56	72,0	-63 683

Kotihoidontuki, yksit. hoidontuki	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintamenot	-670 000	-447 379,83	66,8	-222 620
Toimintakate (netto)	-670 000	-447 379,83	66,8	-222 620

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointijohtaja Matti Kettunen:

Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja siihen sisältyvä eriarvoisuuden vähentäminen, osallisuuden vahvistaminen ja terveyserojen kaventaminen. Lisäksi hyvinvointipalveluiden tehtävänä on tukea nuorten edellytyksiä elämäntilanteensa hallintaan parantamalla nuorten elinoloja ja luomalla edellytyksiä kansalaistoiminnalle. Hyvinvointipalvelut toimii linkkinä hyvinvointikuntayhtymän ja kunnan välissä.

Kuntalain-, sosiaalihuoltolain- ja terveydenhuoltolain mukaan hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen tehtävä kuuluu kunnassa kaikille hallinnonaloille, osana kunkin hallinnonalan omia perustehtäviä. Hyvinvointipalveluiden tulosyksikkö sisältää seuraavat toiminnot: Kirjasto- ja kulttuuripalvelut, liikunta- ja terveydenedistämisen palvelut, nuorisopalvelut sekä hyvinvointi- ja ikääntyneiden palvelut.

Vuosi 2019

Vuoden 2018 hyvinvointikertomus hyväksyttiin valtuustossa keväällä 2019. Hyvinvointikertomuksesta saadaan laaja kuva Asikkalan väestön tilanteesta ja linjataan painopisteet seuraavalle vuodelle. Loppuvuoden aikana valmisteltiin työllisyyspalveluiden siirtämistä konsernipalveluilta hyvinvointipalveluihin. Perhekeskusverkosto on toiminut aktiivisesti ja monitoimijaisesti kehittäen uusia toimintatapoja. Perhekeskusverkostoa on laajennettu mm. nuorisopalveluihin sekä ensi- ja turvakodin työhön. Sisällöllisen kehittämistyön rinnalla on viety eteenpäin perhekeskuksen tilasuunnittelua ja uudet tilat saadaan käyttöön vuoden 2021 alussa. Loppuvuoden 2019 aikana Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä ilmoitti lopettavansa ikääntyneiden päivätoiminnan järjestämisen. Hyvinvointipalvelut ryhtyi välittömästi suunnittelemaan toimintaa kunnan omaksi toiminnaksi ja rekrytoimaan senioriohjaajaa ikääntyneiden päivätoiminnan järjestäjäksi.

Liikunta- ja terveydenedistämisen palveluiden ”kivijalkaa” terveysliikuntaryhmätoimintaa järjestettiin n. 40 ryhmässä. Liikuntaneuvonnassa kävi vuoden 2019 aikana 79 asiakasta. Joulukuussa otettiin käyttöön liikuntapaikkatietokanta, järjestelmästä löytyvät kaikki kunnan liikuntapaikat sekä esim. ajantasainen latujenhoitotilanne.

Asikkalan kirjaston vuosi 2019 oli tilastojen valossa erinomainen. Kävijämäärät kasvoivat: sekä fyysiset käynnit että verkkokäynnit lisääntyivät. Kirjojen lainausmäärät nousivat edellisvuodesta. E-kirjojen lainaus liki kaksinkertaistui. Tapahtumia oli edellisvuotta enemmän, samoin kirjaston järjestämiä käyttäjäkoulutuksia ja kirjavinkkauksia. Keväällä 2019 saimme Asikkalaan Päijät-Hämeen ensimmäisen kirjastopyörän, jolla esimerkiksi kuljetettiin kirjoja kirjakassiasiakkaille. Pyörä sai paljon myönteistä huomiota. Mediahuomiota sai myös hyvinvointipalveluiden järjestämä, valtavan suosion saanut Harry Potter -teemainen pakohuonepeli.

Yhteistyö muiden alueen kirjastojen kanssa oli tiivistä, ja Lastu-kirjastoissa käynnistettiin muun muassa seudullinen chat-palvelu, jossa kirjastot vastaavat vuorollaan verkossa asiakkaiden kysymyksiin.

Nuorisopalveluiden vuosi 2019 toteutui suunnitellusti, vaikka vuoden aikana tapahtui useita henkilöstövaihdoksia. Nuorisopalveluiden toiminnot on suunnattu niin lapsille ja nuorille kuin myös koko perheille. Nuorisotalotoiminnassa toteutui vuoden aikana n. 3000 nuorisotalokäyntiä. Kerhoja toteutui vuoden aikana viisi ja niissä käyntejä n. 350. Vuoden aikana toteutettiin myös erilaisia leirejä, retkiä sekä tapahtumia, joiden kautta tavoitettiin 327 lasta, nuorta ja huoltajaa. Lisäksi nuorisopalvelut toteutti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa mm. Valintojen polku- teemaisen iltakoulun sekä päihdetietoutta lisääviä tapahtumia huoltajille ja ammattilaisille. Koulujen kanssa tehtävässä yhteistyössä on ollut vahvana teemana päihteet sekä koulukiusaaminen. Nuorisopalvelut ryhmäyttää vuosittain seiskaluokkalaiset yhteistyössä 4H:n ja Asikkalan seurakunnan kanssa. Vuonna 2019 7-luokkien ryhmäytyksiin osallistui 120 nuorta. Lisäksi ryhmäytystoimintaa järjestettiin kolmosluokkalaisille ja tarpeen mukaan eri luokille.

Erityis- ja etsivässä nuorisotyössä yhtenä vuoden 2019 painopisteenä oli kouluyhteistyö. Etsivän työntekijän työpanosta on lisätty yläkoulun ja lukion toiminnassa. Etsivän varsinaisessa asiakkuudessa on v. 2019 ollut 49 nuorta. Määrä on merkittävästi v. 2018 suurempi, joten tuki on tavoittanut nuoria paremmin. Erityisnuorisotyön painopistettä on siirretty alakouluikäisiin. Käytännössä työtä on tehty yhteistyössä koulujen ja opettajien kanssa.

Nuorten työpajatoiminta on vakiintunut kolmannen toimintavuoden myötä ja kouluyhteistyö käynnistynyt lupaavasti. Vuonna 2019 pajalla toteutui 18 pajajaksoa. Nuorten sosiaalista vahvistumista jakson aikana mittavan Sovari-mittarin mukaan 82 % vastanneista on kokenut vahvistumista pajajaksonsa aikana. Suurin osa heistä kokee vahvistuneensa erityisesti arjenhallinnan osa-alueella sekä opiskelu- ja työelämävalmiuksien suhteen.

Nuokkupakun avulla toimintaa on viety kyläkouluille, joilla mm. toteutettiin kaikille luokka-asteille ”Kiva koulupäivä” ja lisäksi kesän Action-päivät. Lisäksi yhteistyötä on seudullisesti tehty pienten kuntien nuorisotyöntekijöiden, etsivien nuorisotyöntekijöiden ja valtakunnallisen viestintäverkoston kanssa ja erilaisissa alueellisissa hankkeissa (mm. HuuMa ja Paras Koulu).

Hyvinvointipalveluiden hanketoiminta oli vuoden aikana aktiivista. Positiiviset avustuspäätökset saatiin liikunnallisen elämäntavan paikallinen kehittämisavustus (28 000 €), lasten ja nuorten harrastustoiminta- (5 000 €), etsivä nuorisotyö- (27 500 €), nuorten työpaja- (35 000 €), kunnan valokuva-arkiston digitoiminen- (7 300 €) hankkeisiin. Lisäksi yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa saatiin liikuntapaikkarakentamisen rahoitusta uimahyppytelineen rakentamiseen. Liikuntapaikkojen hoitokaluston lämmin sekä kylmä kalusto-/varastohallien rakentaminen käynnistyi.

Hanketoiminta eteni suunnitelmien mukaisesti ja ulkopuolista rahoitusta tullaan hakemaan myös vuodelle 2020. Hanketoiminnan kautta saadaan ulkopuolista lisärahoitusta kunnan talousarvion päälle. Hankkeiden läpivieminen tavoitteellisesti ja laadukkaasti kuormittaa kuitenkin organisaatiota. Tasapainoilu oman perustoiminnan ja hankkeiden välillä vaatii myös työntekijöiltä venymistä ja mukautumiskykyä.

Kulttuuripalvelut jakoi tapahtumarahaa 15 tapahtumalle yhteensä 15 000 €. Lasten ja nuorten kulttuuritarjontaa järjestettiin Efekti-hankkeen kautta, kulttuuriesityksiä oli seitsemän. Syksyllä Sinfonia Lahden jousikvartetti konsertoi Asikkala salissa maakuntakiertueellaan. Kunnan valokuva-arkiston seulonta, luetteloinnin ja digitointi hanke saatiin suunnitelman mukaisesti päätökseen. Kolmivuotisen projektin aikana saatettiin digitaaliseen muotoon noin 11 500 eri kuvaa, ja niistä luetteloitiin tietokantoihin 3 646 kuvaa. Samalla valtaosa luetteloiduista kuvista saatettiin yleisön saataville.

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Hyvinvointipalvelut

1. Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön ja palveluiden toteuttaminen monitoimijaisesti
2. Nuorisotyöttömyyden alentaminen
3. Terveysliikuntapalvelut ovat valtakunnallista kärkitasoa
4. Valokuvien digitointiprojektin jatkaminen

Tavoite 1. Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön ja palveluiden toteuttaminen monitoimijaisesti

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Perhekeskustoiminnan käynnistäminen	• Perhekeskustoiminta on alkanut kyllä / ei • THL:n mittarit	• Perhekeskusverkosto on toiminut aktiivisesti ja monitoimijaisesti kehittäen uusia toimintatapoja. • Perhekeskusverkostoa on laajennettu mm. nuorisopalveluihin sekä ensi- ja turvakodin työhön. • Sisällöllisen kehittämistyön rinnalla on viety eteenpäin perhekeskuksen tilasuunnittelua ja uudet tilat saadaan käyttöön vuoden 2021 alussa.

Tavoite 2. Nuorisotyöttömyyden (alle 25-vuotiaat) alentaminen

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Nuorten työpajatoiminta -starttipajatoiminta • Etsivän- ja erityisnuorisotyön keinot	• Asikkalan nuorisotyöttömyys aste (%)	• Nuorisotyöttömyysasteen (alle 25-vuotiaiden työttömien osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta) keskiarvo v. 2019 on 11,69 %. (v. 2016 keskiarvo 18,15 %). • Etsivän työn asiakkuudessa on v. 2019 ollut 49 nuorta ja määrä kattaa valtaosan arvioissa (35-58 hlöä) työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien määrästä.

Tavoite 3. Terveysliikuntapalvelut ovat valtakunnallista kärkitasoa

Toimenpide	Mittari	Toteuma
Liikkuva Asikkala toimenpideohjelma • Liikuntaneuvonta • Terveysliikuntaryhmät • Liikuntapaikat ja niiden hoito • Liikkuva koulu • Ilo kasvaa liikkuen (varhaiskasvatus) • Kansalaistoiminnan tukeminen • Yhteistyö kunnan eri sektoreiden sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa	• Yhteistyö kattaa kaikki merkittävät tahot kyllä/ei • Mitataan hyvinvointipalveluiden kuntalaiskyselyllä. • Toteutetaan toiminnassa mukana olevilta ja palveluja käyttäviltä kuntalaisilta sekä satunnaisotannalla muilta kuntalaisilta	Liikkuva Asikkala kokonaisuus toteutui toimenpideohjelman mukaisesti. Yhteistyö on kattavaa: • Terveysliikuntaryhmiä järjestetään n. 40 viikoittain • 2019 liikuntaneuvontaa sai 79 kuntalaista • Varhaiskasvatuksen liikunnallistaminen oli painopisteenä ja kaksi varhaiskasvatuksen työntekijää suorittaa liikuntaneuvojan koulutusta • Hyvinvointipalveluiden avustussäänöt päivitettiin ja osallistava budjetointi otettiin käyttöön kyläyhdistyksien kohdalla • Uutena avustusmuotona hyvinvointiavustus • Kuntalaiskysely toteutetaan 2021

Tavoite 4. Valokuvien digitointiprojektin jatkaminen (6000 valokuvaa digitoidaan 2019)

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Tarvittava määräraha talousarviossa 2019 • Ammattitaitoisen henkilön määräaikainen rekrytointi	• Digitoitujen valokuvien määrä	• Kunnan valokuva-arkiston seulonta, luettelointi ja digitointi hanke saatiin suunnitelman mukaisesti päätökseen. • Kolmivuotisen projektin aikana saatettiin digitaaliseen muotoon noin 11 500 eri kuvaa, ja niistä luetteloitiin tietokantoihin 3 646 kuvaa. • Samalla valtaosa luetteloiduista kuvista saatettiin yleisön saataville.

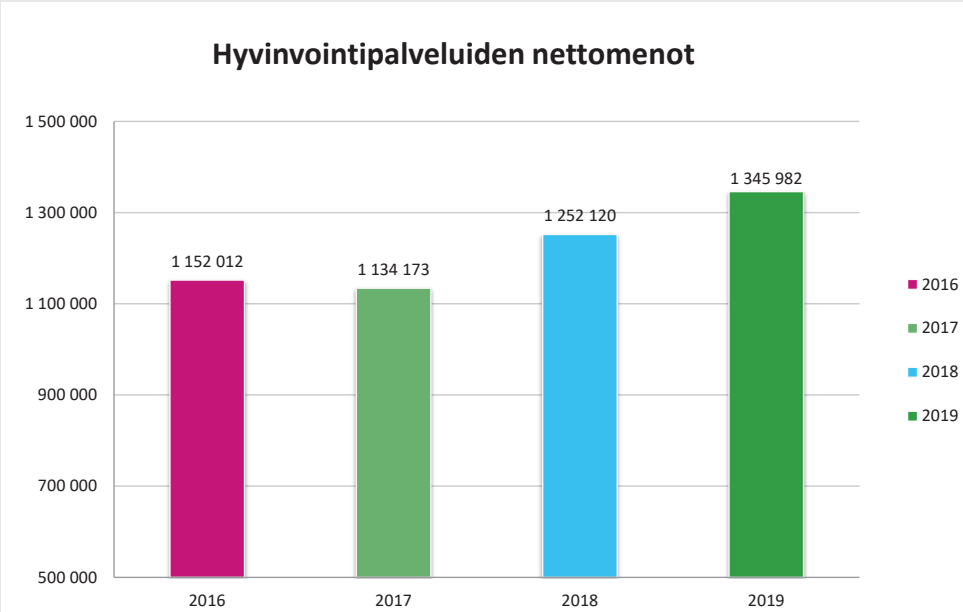

Hyvinvointipalvelujen nettomenojen kehitys vuosina 2016-2019

Hyvinvointipalvelut (palvelualue yhteensä)	**TA2019**	**Tot.**	**Käyttö%**	**Yli/Alle**
Toimintatulot	138 000	195 732,64	141,8	-57 733
Toimintamenot	-1 484 780	-1 540 214,50	103,7	55 435
Toimintakate (netto)	-1 346 780	-1 345 981,86	99,9	-798

Hyvinvointipalveluiden hallinto ja tukipalvelut	**TA2019**	**Tot.**	**Käyttö%**	**Yli/Alle**
Toimintamenot	-32 070	-30 778,87	96,0	-1 291
Toimintakate (netto)	-32 070	-30 778,87	96,0	-1 291

Nuorisopalvelut	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	70 000	84 034,29	120,0	-14 034
Toimintamenot	-340 910	-343 822,56	100,9	2 913
Toimintakate (netto)	-270 910	-259 788,27	95,9	-11 122

Liikunta- ja terveydenedistämispalvelut	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	47 400	76 363,30	161,1	-28 963
Toimintamenot	-509 240	-579 801,51	113,9	70 562
Toimintakate (netto)	-461 840	-503 438,21	109,0	41 598

Hyvinvointi ja ikääntyneiden palvelut	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	0	1 500,00		-1 500
Toimintamenot	-97 110	-74 953,31	77,2	-22 157
Toimintakate (netto)	-97 110	-74 953,31	77,2	-22 157

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	20 600	33 835,05	164,2	-13 235
Toimintamenot	-505 450	-510 858,25	101,1	5 408
Toimintakate (netto)	-484 850	-477 023,20	98,4	-7 827

Tekniset palvelut

Tekninen johtaja Harri Hirvonen:

Tekniset palvelut tukevat kunnan muita yksiköitä saavuttamaan tuloksia tarjoamalla hyvät toimitilat sekä miellyttävän ympäristön. Tekniset palvelut toteuttavat peruspalveluja tarjoamalla mahdollisuudet liikkumiseen niin autolla kuin jalkaisin. Teknisten palvelujen hallinnossa toteutetaan kunnan investoinnit sekä niiden suunnitteluttaminen ja valvonta sekä koko palvelualueen ja Asikkalan vesi ja satama Oy:n rahaliikenne ja palvelut. Vuoden 2019 aikana saavutettiin niin taloudelliset kuin laadulliset tavoitteet pääosin.

Kiinteistöjen hoidon tarkoituksena on pitää työympäristö käyttäjilleen tarkoituksenmukaisessa kunnossa; hoidettuna, turvallisena ja viihtyisänä. Tehokkaan kiinteistöhoidon ja kunnossapidon avulla säilytetään kiinteistöjen käyttöarvo. Metsiä hoidetaan tehtyjen metsäsuunnitelmien mukaisesti.

Liikenneväylillä ja yleisillä alueilla keskeisenä tavoitteena on toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden säilyttäminen. Talvikunnossapidossa kiinnitetään erityistä huomiota liukkauden torjuntaan. Viherpalvelut Hyvösen alueiden hoitotyöt ovat onnistuneet suunnitellusti toimintavuonna 2019. Yhteistyön ja valvonnan kautta on löydetty laadullisesti hyvä toteutustapa.

Tukipalvelut on toiminut vuoden 2012 alusta alkaen tehtävänä tuottaa Asikkalan kunnalle asiakaslähtöisiä, monipuolisia ja kustannustehokkaita ruoka-, siivous- ja kiinteistönhoitopalveluita sekä toiminnalla varmistaa kunnan kiinteistöjen arvon säilyminen. Tukipalveluorganisaation kehittämisessä ja toiminnassa on painotettu uusien tuottavampien toimintamallien käyttöönottoa, hyvää yhteistyötä niin organisaation sisällä kuin kunnan muiden yksiköiden välillä sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämistä.

Tukipalvelut tuottavat Asikkalan kunnalle asiakaslähtöisiä, monipuolisia ja kustannustehokkaita ruoka-, siivous- ja kiinteistönhoitopalveluita sekä toiminnalla varmistaa kunnan kiinteistöjen arvon säilyminen.

Tukipalveluorganisaation kehittämisessä ja toiminnassa on painotettu uusien tuottavampien toimintamallien käyttöönottoa, hyvää yhteistyötä niin organisaation sisällä kuin kunnan muiden yksiköiden välillä sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisessä.

Tukipalveluiden tavoitteena on ollut toimintansa aikana osallistua myös niin nuorisotyöttömyyden, pitkäaikaistyöttömyyden kuin syrjäytymisen vähentämiseen tarjoamalla useita työkokeilu-, työharjoittelu- ja avotyöpaikkoja niitä tarvitseville. Tukipalvelut ovat työllistäneet monia kunnan velvoitetyöllistettäviä omassa organisaatiossaan. Tukipalvelut ovat toimineet kuitenkin tuloksellisesti vuonna 2018 ja ovat varautuneet kiinteistöissä tapahtuviin sote- ja maakuntamuutoksiin. Tukipalveluja ei tarvinnut sopeuttaa tavoitteiden mukaan koska kiinteistö kauppoja ei syntynyt.

Ympäristönsuojelu pyrkii lupa-, valvonta- ja neuvontamenettelyin vaikuttamaan siihen, että kuntalaisten ja yritysten toiminta aiheuttaisi rajoitetusti ympäristöhaittoja ja, että mahdolliset haitat olisivat kohtuullisin keinoin ja kustannuksin torjuttavissa. Näin taataan kuntalaisille terveellinen ja virikkeitä antava asuinympäristö. Ympäristöpalveluissa on panostettu asiakastyytyväisyyteen.

Rakennusvalvonnalla huolehditaan, että rakentaminen täyttää yleisesti hyväksyttävät normit terveellisyyden, turvallisuuden ja teknisen laadun suhteen ja, että rakennettu ympäristö muodostuu turvalliseksi, toimivaksi, virikkeelliseksi ja esteettisesti tyydyttäväksi.

Yksityistietoimen toteutuneet menot olivat kuluneena vuonna edellisvuosien tasoa, koska avustukset pysyivät entisellä tasolla.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tekniset palvelut

1. Vääksyn yhteiskoulun Vyk-hankkeen eteenpäin vieminen

2. Aleksintien kaavan mukaisten liikennejärjestelyjen toteuttaminen

3. Tukipalvelut sopeuttavat toimintansa poistuvien kiinteistöjen osalta

Tavoite 1. Vääksyn yhteiskoulu Vyk-hankkeen eteenpäin vieminen

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Työryhmän kokoaminen • Osallistujien valinta • Asiakirjojen valmistelu	• Kouluhanke on tarjouspyyntövaiheessa 2019 lopussa	• Kouluhanke ei saavuttanut tavoitetta vaan tarjouspyyntövaihe tulee vasta kesäkuussa 2020

Tavoite 2. Aleksintien kaavan mukaisten liikennejärjestelyjen toteuttaminen

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Kartanotien valmistuminen • Aleksintien kevyen liikenteen väylän valmistuminen	• Liikerakennusten toiminta voi alkaa syksyllä 2019	• Tavoite toteutui ja liikerakennuksen käyttö alkoi 2019

Tavoite 3. Tukipalvelut sopeuttavat toimintansa poistuvien kiinteistöjen osalta

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Kiinteistöjen myynti • Henkilöstön uudelleen järjestely	• Toiminnot on sopeutettu 2019 loppuun mennessä	• Tukipalvelut varautuivat sopeuttamaan toimintojaan mm. sote-kiinteistöjen muutosten varalta, mutta koska kiinteistöjen omistuksessa ei tapahtunut muutoksia ei tämä toimenpide tältä osin toteutunut

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Ympäristöpalvelut

1. Kasvihuonepäästöjen vähentäminen

2. Rakennuslupa-arkiston digitoiminen

Tavoite 1. Kasvihuonepäästöjen vähentäminen

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Tiedotus lehdistölle • Ympäristöviikko pidetty • Laskelmat valmiit vuoteen 2016 asti	• Laskelmat vuoden 2017 päästöistä valmistuvat ja päästöt laskevat tasaisesti	• Ympäristöviikko pidetty teemalla Kestävä ruoka. Tavoitettu lähes kaikki koululaiset ja varhaiskasvatus. Tiedotettu useissa kanavissa. KETS-toimista on tiedotettu lehdistöä. • Laskelmat kasvihuonekaasupäästöistä valmistuneet vuoteen 2017 asti, Asikkalassa päästöt laskeneet 1,4 prosenttiyksikköä.

Tavoite 2. Rakennuslupa-arkiston digitoiminen.

Toimenpide	Mittari	Toteuma
• Digitoija valittu • Aineisto toimitettu digitointiin • Aineisto skannattu arkistoon	• Rakennuslupa-arkistointi on saatu toteutettua 2019 loppuun mennessä.	• Digitoija on valittu ja aineisto on toimitettu digitointiin. Osa aineistosta on skannattu ja osa paperisesta aineistosta palautettu arkistoon.

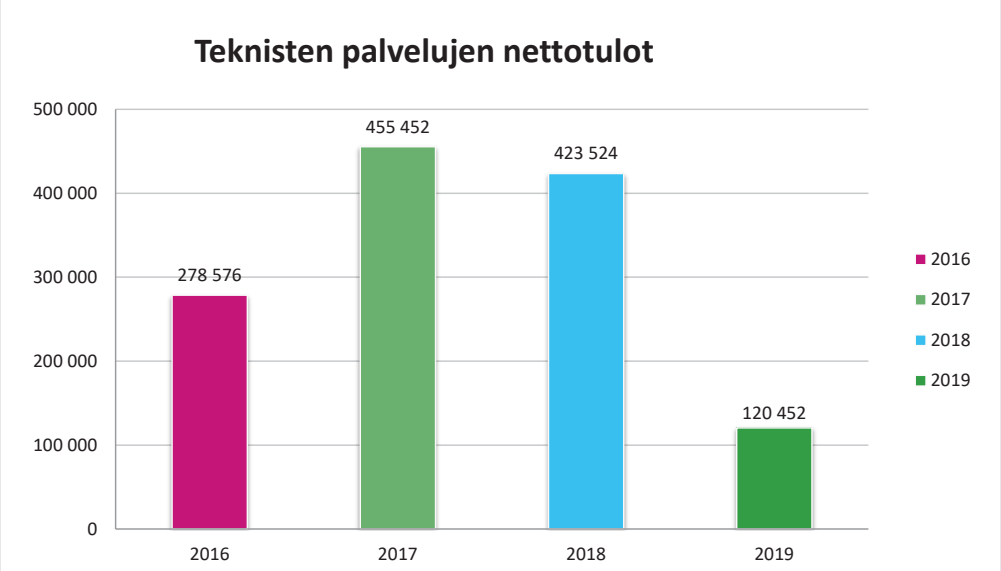

Teknisten palvelujen nettotulojen kehitys vuosina 2016-2019

Tekniset palvelut (palvelualue yhteensä)	**TA2019**	**Tot.**	**Käyttö%**	**Yli/Alle**
Toimintatulot	8 371 635	8 889 809,10	106,2	-518 174,10
Toimintamenot	-8 561 835	-8 769 357,27	102,4	207 522,27
Toimintakate (netto)	-190 200	120 451,83	-63,3	-310 651,83

Tekninen hallinto	**TA2019**	**Tot.**	**Käyttö%**	**Yli/Alle**
Toimintatulot	351 040	368 873,64	105,1	-17 834
Toimintamenot	-790 086	-671 338,24	85,0	-118 748
Toimintakate (netto)	-439 046	-302 464,60	68,9	-136 581

Palvelutuotanto kiinteistöt	**TA2019**	**Tot.**	**Käyttö%**	**Yli/Alle**
Toimintatulot	4 989 400	5 302 244,93	106,3	-312 845
Toimintamenot	-2 961 003	-3 160 388,01	106,7	199 385
Toimintakate (netto)	2 028 397	2 141 856,92	105,6	-113 460

Muut kiinteistöt	**TA2019**	**Tot.**	**Käyttö%**	**Yli/Alle**
Toimintatulot	132 700	137 654,81	103,7	-4 955
Toimintamenot	-184 874	-179 643,63	97,2	-5 230
Toimintakate (netto)	-52 174	-41 988,82	80,5	-10 185

Liikenneväylät ja yleiset alueet	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	77 200	118 047,94	152,9	-40 848
Toimintamenot	-773 479	-898 309,28	116,1	124 830
Toimintakate (netto)	-696 279	-780 261,34	112,1	83 982

Palo-, pelastus- ja suojelutyö	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintamenot	-781 397	-778 605,99	99,6	-2 791
Toimintakate (netto)	-781 397	-778 605,99	99,6	-2 791

Tukipalvelut	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	2 667 295	2 796 389,08	104,8	-129 094
Toimintamenot	-2 667 295	-2 703 675,18	101,4	36 380
Toimintakate (netto)	0	0,00		0

Ympäristönsuojelu	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	19 000	39 829,30	209,6	-20 829
Toimintamenot	-113 062	-101 214,78	89,5	-11 847
Toimintakate (netto)	-94 062	-61 385,48	65,3	-32 677

Rakennusvalvonta	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	135 000	126 769,40	93,9	8231
Toimintamenot	-171 639	-161 282,60	94,0	-10 356
Toimintakate (netto)	-36 639	-34 513,20	94,2	-2 126

Yksityistietoimi	TA2019	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintamenot	-119 000	-114 899,56	96,6	-4 100
Toimintakate (netto)	-119 000	-114 899,56	96,6	-4 100

KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuminen	Käyttö%	Yli/Alle
KONSERNIPALVELUT						
Toimintatuotot	558 050	0	558 050	456 435,68	81,8	101 614
Toimintamenot	-3 391 617	0	-3 391 617	-3 349 868,29	98,8	-41 749
Toimintakate (netto)	-2 833 567	0	-2 833 567	-2 893 432,61	102,1	59 866
Suunnitelmapoistot	-7 550	0	-7 550	-1 554,04	20,6	-5 996
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT						
Toimintatuotot	0	0	0	0,00		0
Toimintamenot	-28 602 879	-900 000	-29 502 879	-29 545 439,08	100,1	42 560
Toimintakate (netto)	-28 602 879	-900 000	-29 502 879	-29 545 439,08	100,1	42 560
KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT						
Toimintatulot	1 692 780	0	1 692 780	1 901 103,28	112,3	-208 173
Toimintamenot	-14 142 777	0	-14 142 777	-14 136 679,34	100,0	-6 098
Toimintakate (netto)	-12 449 997	0	-12 449 997	-12 235 576,06	98,3	-214 421
Suunnitelmapoistot	-110 690	0	-110 690	-117 380,36	106,0	6 690
HYVINVOINTIPALVELUT						
Toimintatulot	138 000	0	138 000	195 732,64	141,8	-57 733
Toimintamenot	-1 484 780	0	-1 484 780	-1 540 214,50	103,7	55 435
Toimintakate (netto)	-1 346 780	0	-1 346 780	-1 345 981,86	99,9	-798
Suunnitelmapoistot	-26 500	0	-26 500	-21 560,67	81,4	-4 939
TEKNISET PALVELUT						
Toimintatulot	8 371 635	0	8 371 635	8 889 809,10	106,2	-518 174
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,00		0
Toimintamenot	-8 561 835	0	-8 561 835	-8 769 357,27	102,4	207 522
Toimintakate (netto)	-190 200	0	-190 200	120 451,83	-63,3	-310 652
Suunnitelmapoistot	-2 305 260	0	-2 305 260	-2 074 636,03	90,0	-230 624
YHTEENSÄ						
Käyttötaloustulot	**10 760 465**	**0**	**10 760 465**	**11 443 080,70**	**102,4**	**-682 465**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0,00**		**0**
Käyttötalousmenot	**-56 183 888**	**-900 000**	**-57 083 888**	**-57 341 558,48**	**97,1**	**257 670**
Käyttötalous netto	**-45 423 423**	**-900 000**	**-46 323 423**	**-45 898 477,78**	**95,7**	**-424 795**
Suunnitelmapoistot	**-2 450 000**	**0**	**-2 450 000**	**-2 215 131,10**	**103,5**	**-234 869**

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMAOSA kaikki menot ja tulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	4 765 565	0	4 765 565	4 929 972,85	-164 407,85
Maksutuotot	621 200	0	621 200	636 886,32	-15 686,32
Tuet ja avustukset	251 000	0	251 000	477 459,45	-226 459,45
Muut toimintatuotot	5 122 700	0	5 122 700	5 398 762,08	-276 062,08
Toimintatuotot yhteensä	**10 760 465**	**0**	**10 760 465**	**11 443 080,70**	**-682 615,70**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-13 998 411	0	-13 998 411	-13 729 278,52	-269 132,48
Palkat ja palkkiot	-10 760 280	0	-10 760 280	-10 763 870,02	3 590,02
Henkilösivukulut	-3 238 131	0	-3 238 131	-2 965 408,50	-272 722,50
Eläkekulut	-2 767 331	0	-2 767 331	-2 670 299,81	-97 031,19
Muut henkilösivukulut	-470 800	0	-470 800	-295 108,69	-175 691,31
Palvelujen ostot	-35 275 577	-900 000	-36 175 577	-36 857 772,85	682 195,85
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-2 085 666	0	-2 085 666	-2 177 307,40	91 641,40
Avustukset	-1 222 550	0	-1 222 550	-1 025 555,29	-196 994,71
Muut toimintakulut	-3 601 684	0	-3 601 684	-3 551 644,42	-50 039,58
Toimintakulut yhteensä	**-56 183 888**	**-900 000**	**-57 083 888**	**-57 341 558,48**	**257 670,48**
TOIMINTAKATE	**-45 423 423**	**-900 000**	**-46 323 423**	**-45 898 477,78**	**-424 945,22**
Verotulot	30 604 000	-1 004 000	29 600 000	29 744 669,65	-144 669,65
Valtionosuudet	17 971 730	0	17 971 730	18 409 625,57	-437 895,57
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Korkotuotot	0	0	0	941,14	-941,14
Muut rahoitustuotot	20 000	0	20 000	296 387,57	-276 387,57
Korkokulut	-65 000	0	-65 000	-40 756,04	-24 243,96
Muut rahoituskulut	-170 000	0	-170 000	-149 095,07	-20 904,93
Rahoitustuotot ja -menot yht.	**-215 000**	**0**	**-215 000**	**107 477,60**	**-322 477,60**
VUOSIKATE	**2 937 307**	**-1 904 000**	**1 033 307**	**2 363 295,04**	**-1 329 988,04**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 450 000	0	-2 450 000	-2 215 131,10	-234 868,90
Satunnaiset erät					0,00
Satunnaiset kulut	0	0	0	-181 547,44	181 547,44
TILIKAUDEN TULOS	**487 307**	**-1 904 000**	**-1 416 693**	**-33 383,50**	**-1 383 309,50**
Poistoeron muutos	94 282	0	94 282	94 281,68	0,32
Varausten muutos				0,00	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**581 589**	**-1 904 000**	**-1 322 411**	**60 898,18**	**-1 383 309,18**

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	26 148 000	-1 004 000	25 144 000	25 296 038,02	-152 038,02
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 572 000	0	1 572 000	1 538 202,99	33 797,01
Kiinteistövero	2 884 000	0	2 884 000	2 910 428,64	-26 428,64
Valtionosuudet	TA	TA muutok.	TA muut.jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Peruspalvelujen valtionosuus	17 971 730	0	17 971 730	14 479 462,25	3 492 267,75
Verotulojen valtionosuuden tasaus	0	0	0	4 392 450,32	-4 392 450,32
Opetus- ja kulttuuritoimi	0	0	0	-462 287,00	462 287,00
				18 409 625,57	-437 895,57

Veroprosentit vuosina 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Tulovero	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75
Kiinteistöverot yleinen	0,83	0,83	0,93	0,93	0,93
Vakituinen asuinrakennus	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45
Muu asuinrakennus	1,05	1,25	1,25	1,25	1,25
Rakentamaton tontti	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00

Investointiosan toteutuminen

INVESTOINTIOSA	Talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö-%
Konsernipalvelut						
Kiinteä omaisuus						
Maanmyynti	0		0	10 900,82	-10 901	
Maanhankinta	-100 000		-100 000	-8 005,00	-91 995	8,0
Aineeton käyttöomaisuus						
Muut osakkeet ja osuudet myynti	0		0	16,82	-17	
Muut osakkeet ja osuudet osto	0		0	-490 101,60	490 102	
Kasvatus- ja opetuspalveluiden investoinnit						
Koulutuspalveluiden irtain omaisuus						
Yläkoulun ja lukion OPS kirjat	-60 000		-60 000	-50 319,44	-9 681	83,9
Ilmailulinjan investoinnit	-10 000		-10 000	-10 340,00	340	103,4
Yläkoulun ja lukion oppiaineiden kalustehanl	-39 000		-39 000	-40 086,12	1 086	102,8
Varhaiskasvatuksen (Vehmis, Peuhis ja Hulivili) kalustehankinnat	-16 000		-16 000		-16 000	0,0
Hyvinvointipalveluiden investoinnit						
Hyvinvointipalveluiden irtain omaisuus						
Tekniset palvelut						
Aineeton käyttöomaisuus						
Pohjakarttojen ylläpito	-10 000		-10 000	-6 500,00	-3 500	65,0
Rakennusvalvonta-arkiston digitointi	-70 000		-70 000	-23 108,28	-46 892	33,0
Vesivehmaa-Urajärvi maastomalli	-20 000		-20 000	-12 400,00	-7 600	62,0
Irtain omaisuus						
Ajoleikkuri	-10 000		-10 000	-6 657,80	-3 342	66,6
Yhteiskoulun yhdistelmäkone	-10 000		-10 000		-10 000	0,0
Talonrakennus						
Menot	-1 625 000	0	-1 625 000	-751 672	-873 328	46,3
Tulot	15 000	0	15 000	0	15 000	0,0
Netto	-1 610 000	0	-1 610 000	-751 672	-858 328	46,7
Hankekohtaiset rakennusinvestoinnit						
Koulut						
Yhteiskoulun perusk.suunnittelu	-500 000		-500 000	-185 823,56	-314 176	37,2
Kalkkisten koulun ulkomaalaus	-60 000		-60 000	-12 095,97	-47 904	20,2
Vesivehmaan koulun ikkunoiden uusiminen	-75 000		-75 000	-64 112,37	-10 888	85,5
Muut						
Perhekeskustila terveysasemalle	-480 000		-480 000	-4 704,05	-475 296	1,0
Terveysaseman avopuolen ja ent. ampparin	-120 000		-120 000	-83 077,29	-36 923	69,2
Liikuntapaikkojen hoito- ja urheilukentän käy	-250 000		-250 000	-280 236,28	30 236	112,1
Kiinteistöjen peruskorjaus (Kalmarin huvilan	-50 000		-50 000	-54 332,91	4 333	108,7
Energiasäästöhankkeet (ent. ammattikoulun	-60 000		-60 000	-37 922,02	-22 078	63,2
-hankeavustus	15 000		15 000	0,00	15 000	0,0
Muut rakennusinvestoinnit						
Pihojen leikkivälineiden uusinta	-30 000		-30 000	-29 367,37	-633	97,9

INVESTOINTIOSA	Talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö-%
Liikenne-, puisto- ja liikunta-alueet						
Yhteensä						
Menot	-1 220 000	0	-1 220 000	-606 453,69	-588 999	49,7
Tulot	20 000	0	20 000	0	20 000	0,0
Netto	-1 200 000	0	-1 200 000	-606 453,69	-593 546	50,5
Katujen rakentaminen						
Liikenneturvallisuuskohteet	-50 000		-50 000	-59 756,10	9 756	119,5
Peruskorjauskohteet	-100 000		-100 000	-17 323,98	-82 676	17,3
Kartano- ja Anianpellontien rakentaminen	-150 000		-150 000	-142 388,32	-7 612	94,9
Meijeritien loppuosan rakentaminen	-100 000		-100 000	-2 707,11	-97 293	2,7
Muut kohteet	-30 000		-30 000	0,00	-30 000	0,0
Kevyen liikenteen väylien rakentaminen						
Maantie 313 kev.liik.väyl.suun	-75 000		-75 000	-9 227,68	-65 772	12,3
Maantie 313 kev.liik.väylä rak	-125 000		-125 000	0,00	-125 000	0,0
Peruskorjauskohteet	-40 000		-40 000	-43 002,15	3 002	107,5
Katujen päällystys						
Päällystyskohteet	-100 000		-100 000	-71 267,54	-28 732	71,3
Asfalttipaikkaukset	-20 000		-20 000	-15 742,33	-4 258	78,7
Katu- ja tievalojen rakentaminen						
Katuvalojen peruskorjauskohteet	-50 000		-50 000	-8 389,82	-41 610	16,8
Valaistuksen parantaminen	-50 000		-50 000	0,00	-50 000	0,0
Kaava-alueiden valaistus (Pasola, Häkälä, T	-50 000		-50 000	-25 452,66		
Puistot ja muut yleiset alueet						
Toivo Kärki -alue	-200 000		-200 000	-185 476,00	-14 524	92,7
Leikkikenttien peruskorjaus	-30 000		-30 000	0,00	-30 000	0,0
Liikunta-alueet						
Uimahyppyteline 3 m ja laituri Kuotaaseen	-50 000		-50 000	-25 720,00	-24 280	51,4
- avustus	20 000		20 000	0,00	20 000	0,0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
MENOT	**-3 190 000**	**0**	**-3 190 000**	**-2 005 644**	**-1 159 809**	**62,9**
TULOT	**35 000**	**0**	**35 000**	**10 917,64**	**24 082**	**31,2**
NETTO	**-3 155 000**	**0**	**-3 155 000**	**-1 994 726,11**	**-1 135 727**	**63,2**

Rahoitusosan toteutuminen

	Talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Yli/Alle
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 937 307	-1 904 000	1 033 307	2 363 295,04	-1 329 988,04
Satunnaiset erät	0	0	0	-181 547,44	
Tulorahoituksen korjauserät	-74 500	0	-74 500	-102 819,81	28 319,81
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 190 000	0	-3 190 000	-2 005 643,75	-1 184 356,25
Rahoitusosuudet investointimenoihin	35 000	0	35 000	0,00	35 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	74 500	0	74 500	71 600,45	2 899,55
Toiminta ja investoinnit, netto	-217 693	-1 904 000	-2 121 693	144 884,49	-2 266 577,49
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	5 455,95	-5 455,95
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 100	0	-5 100	-15 155,95	10 055,95
Lyhytaikaisten lainojen muutos	200 000	0	200 000	-3 000 000,00	3 200 000,00
Oman pääoman muutokset		0	0	0,00	0,00
Vaikutus maksuvalmiuteen	-22 793	-1 904 000	-1 926 793	-2 864 815,51	938 022,51

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Vuosi 2019	Määrärahat					Tuloarviot				
	Alkup. TA	TA:n muut.	TA muut. jälkeen	Toteu-tuma	Poikke-ama	Alkup. TA	TA:n muut.	TA muut. jälkeen	Toteu-tuma	Poikke-ama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Konsernipalvelut	3 392	0	3 392	3 350	42	558	0	558	456	-102
Sosiaali- ja terveyspalvelut	28 603	900	29 503	29 545	-43	0	0	0	0	0
Kasvatus- ja opetuspalvelut	14 143	0	14 143	14 137	6	1 693	0	1 693	1 901	208
Hyvinvointipalvelut	1 485	0	1 485	1 540	-55	138	0	138	196	58
Tekniset palvelut	8 562	0	8 562	8 769	-208	8 372	0	8 372	8 890	518
TULOSLASKELMAOSA									0	
Verotulot						30 604	-1 004	29 600	29 745	145
Valtionosuudet						17 972	0	17 972	18 410	438
Korkotulot						0	0	0	1	1
Muut rahoitustulot						20	0	20	296	276
Korkomenot	65	0	65	41	24					
Muut rahoitusmenot	170	0	170	149	21					
Satunnaiset kulut	0	0	0	182	-182					
INVESTOINTIOSA										
Kiinteä omaisuus	100	0	100	8	92	0	0	0	11	11
Aineeton käyttöomaisuus	100	0	100	532	-432	0	0	0	0	0
Kasvatus- ja opetuspalvelut, irtain	125	0	125	101	24					
Hyvinvointipalvelut, irtain	0	0	0	0	0					
Tekninen lautakunta, irtain omaisuus	20	0	20	7	13					
Hankekohtaiset rakennusinvestoinnit	1 625	0	1 625	752	873	15	0	15	0	-15
Liikenne-, puisto ja liikunta-alueet	1 220	0	1 220	606	614	20	0	20	0	-20
RAHOITUSOSA										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0					
Antolainasaamisten vähennykset						0	0	0	5	5
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5	0	5	15	-10					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	200	0	200	3 000	-2 800					
Oman pääoman muutokset										
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0	42	-42	423	1 904	2 327	2 865	538
YHTEENSÄ	**59 814**	**900**	**60 714**	**62 776**	**-2 062**	**59 814**	**900**	**60 714**	**62 776**	**2 062**

Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

Rahoituslaskelma

Tase

Konsernituloslaskelma

Konsernirahoituslaskelma

Konsernitase

Tuloslaskelma

Ulkoinen	01.01.-31.12.2019	01.01.-31.12.2018
Toimintatuotot	**6 111 834,40**	**6 193 458,77**
Myyntituotot	2 756 248,41	2 624 133,55
Maksutuotot	636 746,32	686 347,79
Tuet ja avustukset	477 459,45	550 875,60
Muut toimintatuotot	2 241 380,22	2 332 101,83
Valmistus omaan käyttöön	**0,00**	**133,56**
Toimintakulut	**-52 010 312,18**	**-49 447 963,54**
Henkilöstökulut	-13 729 278,52	-13 175 787,97
Palkat ja palkkiot	-10 763 870,02	-10 293 801,81
Henkilösivukulut	-2 965 408,50	-2 881 986,16
Eläkekulut	-2 670 299,81	-2 544 615,41
Muut henkilösivukulut	-295 108,69	-337 370,75
Palvelujen ostot	-34 689 289,48	-32 498 991,48
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 166 070,83	-2 210 796,71
Avustukset	-1 025 555,29	-1 154 683,38
Muut toimintakulut	-400 118,06	-407 704,00
Toimintakate	**-45 898 477,78**	**-43 254 371,21**
Verotulot	29 744 669,65	28 838 083,18
Valtionosuudet	18 409 625,57	17 538 182,34
Rahoitustuotot ja -kulut	107 477,60	-166 798,01
Korkotuotot	941,14	1 242,09
Muut rahoitustuotot	296 387,57	97 187,41
Korkokulut	-40 756,04	-41 894,51
Muut rahoituskulut	-149 095,07	-223 333,00
Vuosikate	**2 363 295,04**	**2 955 096,30**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 215 131,10	-2 255 125,12
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	-181 547,44	0,00
Tilikauden tulos	**-33 383,50**	**699 971,18**
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	94 281,68	94 281,68
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**60 898,18**	**794 252,86**

Rahoituslaskelma

	01.01.-31.12.2019	01.01.-31.12.2018
Toiminnan rahavirta	**2 078 927,79**	**2 847 035,88**
Vuosikate	2 363 295,04	2 955 096,30
Satunaiset erät	-181 547,44	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-102 819,81	-108 060,42
Investointien rahavirta	-1 934 043,30	-919 007,39
Investointimenot	-2 005 643,75	-1 179 331,64
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	95 013,27
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	71 600,45	165 310,98
Toiminnan ja investointien rahavirta	**144 884,49**	**1 928 028,49**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	5 455,95	7 511,74
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-3 200,00
Antolainasaamisten vähennykset	5 455,95	10 711,74
Lainakannan muutokset	-3 015 155,95	-1 520 411,74
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 155,95	-20 411,74
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000 000,00	-1 500 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	934 183,97	1 519 080,33
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-9 674,67	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 777,16	-3 306,25
Saamisten muutos	395 969,71	764 685,74
Korottomien velkojen muutos	553 666,09	757 700,84
Rahoituksen rahavirta	**-2 075 516,03**	**6 180,33**
Rahavarojen muutos	**-1 930 631,54**	**1 934 208,82**
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	997 545,14	2 928 176,68
Kassavarat 1.1.	2 928 176,68	993 967,86
	-1 930 631,54	**1 934 208,82**
	0,00	0,00

Toiminta-kertomus
Toteutumis-vertailu
Tilinpäätös-laskelmat
Liitetiedot, luettelot ja selvitykset
Allekirjoitukset ja merkinnät

Tase

	VASTAAVAA	2019	2018
A	**PYSYVÄT VASTAAVAT**	**48 059 642,76**	**48 285 503,70**
I	**Aineettomat hyödykkeet**	117 754,02	110 196,98
	Aineettomat oikeudet	4 487,17	10 516,57
	Muut pitkävaikutteiset menot	113 266,85	99 680,41
II	**Aineelliset hyödykkeet**	34 971 932,50	35 689 979,31
	Maa ja vesialueet	7 430 384,13	7 433 279,95
	Kiinteistöjen liittymismaksut	80 078,46	80 078,46
	Rakennukset	23 371 501,44	24 102 512,73
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 422 875,02	3 503 315,40
	Koneet ja kalusto	283 548,44	357 291,21
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	383 545,01	213 501,56
III	**Sijoitukset**	12 969 956,24	12 485 327,41
	Osakkeet ja osuudet	12 078 443,88	11 588 359,10
	Muut lainasaamiset	810 209,94	810 409,94
	Muut saamiset	81 302,42	86 558,37
B	**TOIMEKSIANTOJEN VARAT**	**165 878,82**	**0,00**
	Lahjoitusrahastojen varat	165 878,82	0,00
C	**VAIHTUVAT VASTAAVAT**	**1 960 607,31**	**4 281 431,40**
I	Vaihto- omaisuus	10 410,95	4 633,79
	Aineet ja tarvikkeet	10 410,95	4 633,79
II	Saamiset	952 651,22	1 348 620,93
	Lyhytaikaiset saamiset	952 651,22	1 348 620,93
	Myyntisaamiset	433 814,31	670 213,45
	Lainasaamiset	34 162,00	152 723,00
	Muut saamiset	360 742,96	268 994,12
	Siirtosaamiset	123 931,95	256 690,36
IV	Rahat ja pankkisaamiset	997 545,14	2 928 176,68
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	**50 186 128,89**	**52 566 935,10**

Tase

	VASTATTAVAA	2019	2018
A	**OMA PÄÄOMA**	**32 436 920,33**	**32 376 022,15**
I	Peruspääoma	21 430 177,87	21 430 177,87
IV	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	10 945 844,28	10 151 591,42
VI	Tilikauden yli-/alijäämä	60 898,18	794 252,86
B	**POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET**	**5 305 861,88**	**5 400 143,56**
	Poistoero	905 861,88	1 000 143,56
	Vapaaehtoiset varaukset	4 400 000,00	4 400 000,00
C	**PAKOLLISET VARAUKSET**	**261 208,30**	303 345,30
	Muut pakolliset varaukset	261 208,30	303 345,30
D	**TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT**	**156 204,15**	**0,00**
	Lahjoitusrahastojen pääomat	156 204,15	0,00
E	**VIERAS PÄÄOMA**	**12 025 934,23**	**14 487 424,09**
I	Pitkäaikainen	1 759 551,42	1 904 020,42
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 444 800,00	1 454 700,00
	Liittymismaksut ja muut velat	434,00	0,00
	Siirtovelat	314 317,42	449 320,42
II	Lyhytaikainen	10 266 382,81	12 583 403,67
	Joukkovelkakirjalainat	6 000 000,00	9 000 000,00
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 900,00	9 900,00
	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	5 255,95
	Saadut ennakot	101 000,20	209 239,73
	Ostovelat	1 095 900,85	816 360,51
	Muut velat/Liittymismaksut ja muut vela	215 317,16	376 210,45
	Siirtovelat	2 844 264,60	2 166 437,03
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**50 186 128,89**	**52 566 935,10**

Konsernituloslaskelma

	2019	2018
Toimintatuotot	42 607 729,81	43 453 338,97
Toimintakulut	-88 824 685,81	-84 756 062,19
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	16 223,82	-6 314,79
TOIMINTAKATE	**-46 200 732,18**	**-41 309 038,01**
Verotulot	**29 744 669,65**	**28 838 083,18**
Valtionosuudet	**20 631 390,68**	**17 538 182,34**
Rahoitustuotot ja -kulut	**30 535,24**	**-271 678,22**
Korkotuotot	10 549,15	4 535,72
Muut rahoitustuotot	280 627,17	68 863,46
Korkokulut	-103 636,78	-112 696,76
Muut rahoituskulut	-157 004,30	-232 380,64
VUOSIKATE	**4 205 863,39**	**4 795 549,29**
Poistot ja arvonalentumiset	**-4 110 854,55**	**-4 164 925,88**
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 096 134,97	-4 184 299,83
Omistuksen eliminointierot	0,00	22 841,95
Arvonalentumiset	-14 719,58	-3 468,00
Satunnaiset erät	-266 069,41	263 016,53
TILIKAUDEN TULOS	**-171 060,57**	**893 639,94**
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00
Tilikauden verot	-2 523,30	-13 354,66
Laskennalliset verot	-28 418,00	-59 339,02
Vähemmistöosuudet	-1 769,08	-274,20
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ(ALIJÄÄMÄ)	**-203 770,94**	**820 672,07**

Konsernirahoituslaskelma

	2019	2018
Toiminnan rahavirta	3 682 519,63	4 896 827,55
Vuosikate	4 205 863,40	4 795 549,29
Satunnaiset erät	-266 069,41	263 016,53
Tilikauden verot	-2 523,30	-13 354,66
Tulorahoituksen korjauserät	-254 751,05	-148 383,60
Investointien rahavirta	-3 897 801,49	-2 225 407,30
Investointimenot	-3 980 340,82	-2 609 677,95
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 931,88	105 549,15
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	79 607,45	278 721,50
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-215 281,86**	**2 671 420,25**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	-6 552,89	37 735,96
Antolainasaamisten lisäykset	-65 061,09	-9 704,04
Antolainasaamisten vähennykset	58 508,20	47 440,00
Lainakannan muutokset	-3 670 259,01	-1 755 188,32
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 655,00	81 640,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 151 511,36	-686 828,28
Lyhyaikaisten lainojen muutos	-2 530 402,65	-1 150 000,04
Oman pääoman muutokset	0,00	27 333,60
Muut maksuvalmiuden muutokset	182 009,87	2 090 173,15
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-32 283,96	10 860,78
Vaihto-omaisuuden muutos	26 796,83	-28 140,53
Saamisten muutos	-503 463,78	1 260 790,20
Korottomien velkojen muutos	690 960,78	846 662,70
Rahoituksen rahavirta	**-3 494 802,03**	**400 054,39**
Rahavarojen muutos	**-3 710 083,89**	**3 071 474,64**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 962 609,85	7 672 693,74
Rahavarat 01.01.	7 672 693,74	4 601 219,10
	-3 710 083,89	**3 071 474,64**
	0,00	0,00

Konsernitase

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	**55 608 686,45**	**55 760 969,72**
Aineettomat hyödykkeet	**355 912,48**	**405 137,42**
Aineettomat oikeudet	238 550,94	298 761,75
Muut pitkavaikutteiset menot	117 361,54	106 239,00
Ennakkomaksut	0,00	136,67
Aineelliset hyödykkeet	**52 772 233,09**	**53 396 184,10**
Maa- ja vesialueet	7 812 593,30	7 819 121,24
Rakennukset	33 770 735,00	34 755 839,63
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 406 084,98	6 328 090,97
Koneet ja kalusto	2 103 549,62	2 407 467,41
Muut aineelliset hyödykkeet	1 223 896,27	1 416 984,29
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 455 373,91	668 680,55
Sijoitukset	**2 480 540,88**	**1 959 648,20**
Muut osakkeet ja osuudet	2 110 351,64	1 598 181,85
Muut lainasaamiset	350 112,86	343 621,06
Muut sijoitukset	20 076,38	17 845,29
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**180 272,26**	**50 418,64**
Lahjoitusrahastojen varat	8 931,36	44 956,56
Valtion toimeksiannot	165878,82	5 462,08
Muut toimeksiantojen varat	5 462,08	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**8 985 340,25**	**12 218 757,19**
Vaihto-omaisuus	**346 484,40**	**373 281,23**
Aineet ja tarvikkeet	290 130,37	309 647,02
Keskeneräiset tuotteet	56 354,03	63 634,21
Saamiset	**4 676 246,00**	**4 172 782,22**
Pitkäaikaiset saamiset	**333 179,32**	**482 548,02**
Myyntisaamiset	333 179,32	482 548,02
Lyhytaikaiset saamiset	**4 343 066,68**	**3 690 234,20**
Myyntisaamiset	3 122 629,32	2 180 076,72
Lainasaamiset	34 162,00	152 723,00
Muut saamiset	977 608,84	961 390,29
Siirtosaamiset	208 666,52	396 044,19
Rahoitusomaisuusarvopaperit	**335 781,00**	**555 036,41**
Sijoitukset rahamarkkina instrumentteihin	308 218,00	519 862,41
Joukkovelkakirjalainasaamiset	27 563,00	35 174,00
Rahat ja pankkisaamiset	**3 626 828,85**	**7 117 657,33**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**64 774 298,96**	**68 030 145,55**

Konsernitase

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA	**31 840 280,28**	**32 062 456,10**
Peruspääoma	21 430 177,87	21 430 177,87
Arvonkorotusrahasto	85 213,49	103 434,45
Muut omat rahastot	2 065,77	2 065,77
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	10 526 594,09	9 706 105,93
Tilikauden yli-/alijäämä	-203 770,94	820 672,07
VÄHEMMISTÖOSUUS	**33 167,79**	**31 398,71**
PAKOLLISET VARAUKSET	**684 961,37**	**867 090,65**
Muut pakolliset varaukset	684 961,37	867 090,65
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**261 841,46**	**164 271,80**
Valtion toimeksiannot	38 828,07	86 670,67
Lahjoitusrahastojen pääomat	156 204,15	0
Muut toimeksiantojen pääomat	66 809,24	77 601,13
VIERAS PÄÄOMA	**31 954 048,06**	**34 904 928,29**
Pitkäaikainen	**10 013 106,39**	**11 191 736,23**
Lainat rahoitus- ja vakuutus-laitoksilta	7 677 446,71	8 816 020,49
Lainat julkisyhteisöiltä	5 790,51	6 096,51
Muut velat/liittymismaksut ja mu	2 025 922,42	1 936 663,62
Siirtovelat	300 361,73	429 370,59
Laskennalliset verovelat	3 585,02	3585,02
Lyhytaikainen	**21 940 941,67**	**23 713 192,06**
Joukkovelkakirjalainat	6 000 000,00	9 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutus-laitoksilta	5 754 113,78	5 280 237,06
Lainat julkisyhteisöiltä	306,00	5 561,95
Saadut ennakot	234 534,47	349 465,24
Ostovelat	2 949 810,13	2 559 006,56
Muut velat/liittymismaksut ja mu	590 111,48	822 220,00
Siirtovelat	6 022 799,41	5 335 852,85
Laskennalliset verovelat	389 266,40	360 848,40
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**64 774 298,96**	**68 030 145,55**

Liitetiedot, luettelot ja selvitykset

Tilinpäätöksen liitetiedot
- Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
- Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Tasetta koskevat liitetiedot
- Vastaavia koskevat liitetiedot
- Vastattavia koskevat liitetiedot

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Luettelot ja selvitykset
- Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankinta-menoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitus-osuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperiaatteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedossa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihinnan mukaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Koronvaihtosopimukset on tehty lainasalkun suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitoutunut lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana muihin rahoituskuluihin.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kunnan omistamat tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuusyhteisöt, joiden omistusosuus on 20-50 %.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konsernin sisäisiä kiinteistöveroja ei ole vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskenäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa sytynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asikkalatalot Oy:n poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikaudille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä 2 on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymät on yhdistelty konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuuden suhteessa.

Yhdistelty konsernitilinpäätökseen

Tytäryhteisöjä	3 kpl
Kuntayhtymiä	4 kpl
Osakkuusyhteisöjä	2 kpl

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväaluettain	Konserni		Kunta	
(ilman sisäisiä eriä)	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**
Yleishallinto	598 078	785 291	456 436	596 459
Sosiaali- ja terveyspalvelut	33 107 663	31 906 232	0	17 373
Opetus- ja kulttuuripalvelut	2 375 577	4 428 916	2 096 646	1 972 441
Tekninen toimi	4 395 274	4 499 247	3 558 753	3 607 186
Vesihuolto ja satamatoiminta	1 275 143	1 138 617	0	0
Muut palvelut	855 994	695 036	0	0
Kunnan toimintatuotot yhteensä	**42 607 730**	**43 453 339**	**6 111 834**	**6 193 459**

Verotulojen erittely	**2019**	**2018**
Kunnan tulovero	25 296 038	24 508 482
Kiinteistövero	2 910 429	2 893 317
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 538 203	1 436 284
Verotulot yhteensä	**29 744 670**	**28 838 083**

Valtionosuuksien erittely	**2019**	**2018**
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	18 871 913	18 075 467
Siitä : Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	4 392 450	4 102 732
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-462 287	-537 285
Valtionosuudet yhteensä	**18 409 626**	**17 538 182**

Palvelujen ostojen erittely	**2019**	**2018**
Asiakaspalvelujen ostot	29 190 622	27 954 103
Muiden palvelujen ostot	5 498 667	4 544 888
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	**34 689 289**	**32 498 991**

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA KUNNAN TILINPÄÄTÖKSESSÄ

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määräämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistosuunnitelma

	Poistoaika	Sumu-poistotapa	%
Aineettomat oikeudet			
Atk-ohjelmistot	3	tasapoisto	
Maa- ja vesialueet	0	ei poistoa	
Rakennukset		tasapoisto	
Asuinrakennukset	30	tasapoisto	
Hallinto- ja laitosrakennukset	30	tasapoisto	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20		
Muut rakennukset	15	tasapoisto	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	30	smj-poisto	20
Sillat, laiturit ja uimalat	30	smj-poisto	25
Muut maa- ja vesirakenteet	30	smj-poisto	20
Vedenjakoverkko	30	smj-poisto	10
Viemäriverkko	30	smj-poisto	10
Ulkovalaistuslaitteet	30	smj-poisto	20
Vesi- ja viemärilaitoksen koneet ja laitteet	30	smj-poisto	15
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	5	tasapoisto	
Muut liikkuvat työkoneet	5	tasapoisto	
Muut kevyet koneet	5	tasapoisto	
Sairaala-, terveydenhuollon- yms. laitteet	5	tasapoisto	
Atk-laitteet	3	tasapoisto	
Muut laitteet ja kalusteet	3	tasapoisto	
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat			
Keskeneräiset hankinnat	0	ei poistoa	

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä.

Pakollisten varausten muutos	Konserni		Kunta	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Johdannaiset				
Koronvaihtosopimusten markkina-arvo	303 345	273 996	303 345	273 996
Vähennys tilikaudella	42 137	29 349	42 137	29 349
Johdannaiset	261 208	303 345	261 208	303 345
Koulutusvelvoitteet 1.1.	152	1 810		
Vähennys tilikaudella	-152	-1 657		
Lisäys tilikaudella	0	0		
Koulutusvelvoitteet 31.12.	0	153		
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 1.1.	4 437	8 927		
Vähennys tilikaudella	-2 049	-4 490		
Lisäys tilikaudella	0	0		
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 31.1	2 388	4 437		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	559 156	535 878		
Lisäykset tilikaudella	-137 791	23 278		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	421 365	559 156		
Pakolliset varaukset yhteensä	**684 961**	**867 091**	**261 208**	**303 345**

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	60 600	116 418	60 600	70 688
Muut luovutusvoitot	4 674	85 650	83	67 262
Luovutusvoitot yhteensä	**65 273**	**202 068**	**60 683**	**137 950**
Muut toimintakulut				
Maa-alueen luotutustappio	0	0	0	540
Myyntitappiot yhtyeenä	**0**	**0**	**0**	**540**

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Kunta	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Satunnaiset tuotot				
Koulutuskeskus Salpaus kuntayhtymä				
Osakkeiden myyntivoitot		1 432		
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä				
Laboratorio- ja Lääkehuoltolaitos Oy:n myynti		230 880		
PHP Holding Oyj:n osakkeiden myynti		32 600		
Satunnaiset tuotot yhteensä	**0**	**264 911**	**0**	**0**
Satunnaiset kulut				
Takauskorv. Asikkalan Nuorisoasunnot Oy	-181 547,44		-181 547	
Koulutuskeskus Salpaus kuntayhtymä,				
Osakkeiden ja kiinteistön myyntitappio	-84 522	-1 895		
Satunnaiset kulut yhteensä	**-266 069**	**-1 895**	**-181 547**	**0**

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Kunta	
	2019	**2018**
Osinkotuotot muista yhtiöistä	**202 628**	**44 690**

Tasetta koskevat liitetiedot

Vastaavia koskevat liitetiedot

TASEEN LIITETIEDOT

VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkäv. menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	10 517	99 680	110 197
Lisäykset tilikauden aikana	0	42 008	42 008
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0
Tilikauden poisto	-6 029	-28 422	-34 451
Arvonalennuksen ja niiden pal.	0	0	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	4 487	113 267	117 754
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 487	113 267	117 754

Aineelliset hyödykkeet	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 513 358	24 102 513	3 503 315	357 291	213 502	35 689 979
Lisäykset tilikauden aikana	8 005	531 777	598 166	107 403	228 182	1 473 534
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	-10 901	0	0	0	0	-10 901
Siirrot erien välillä	0	22 793	35 346	0	-58 139	0
Tilikauden poisto	0	-1 285 581	-713 952	-181 146	0	-2 180 680
Arvonalenn. ja niiden pal	0	0	0	0	0	0
Poistamaton hank.meno	7 510 463	23 371 501	3 422 875	283 548	383 545	34 971 933
Arvonkorotukset	0					0
Kirjanpitoarvo 31.12.	**7 510 463**	**23 371 501**	**3 422 875**	**283 548**	**383 545**	**34 971 933**

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet, konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osak-keet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	6 344 355	492 087	4 498 451	253 467	11 588 359
Lisäykset	0	490 000	0	85	490 085
Vähennykset	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	**6 344 355**	**982 087**	**4 498 451**	**253 552**	**12 078 444**

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Laina saamiset, tytär-yhteisöt	Muut saamiset, tytär-yhteisöt	Saamiset, muut yhteisöt	Yhteensä	Pysyvien vastaavien sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.	747 379	86 558	63 031	896 968	**12 485 327**
Lisäykset		0	0	0	**490 085**
Vähennykset		-5 256	-200	-5 456	**-5 456**
Hankintameno 31.12.	**747 379**	**81 302**	**62 831**	**891 512**	**12 969 956**

Arvonalennuksia, niiden palautuksia tai arvonkorotuksia ei ole tehty vuonna 2019

Omistukset muissa yhteisöissä
Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Koti-paikka	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Konsernin osuus (1000 euroa) omasta pää-omasta	vieraasta pää-omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Asikkalan Elinkeino Oy	Asikkala	100 %	100 %	29	628	-19
Asikkalan vesi ja satama Oy	Asikkala	100 %	100 %	4 738	6 314	-423
Asikkalatalot Oy	Asikkala	100 %	100 %	447	6 803	0
			Yhteensä	**5 213**	**13 745**	**-442**
Kuntayhtymät						
Päijät-Hämeen hyvinvointiky	Lahti	4,44 %	4,44 %	2 817	5 736	-13
Koulutuskeskus Salpaus -ky	Lahti	3,98 %	3,45 %	3 284	728	113
Päijät-Hämeen Liitto	Lahti	4,30 %	4,30 %	157	183	-12
- Päijät-Hämeen pelastuslaitos						
Eteva kuntayhtymä	Mäntsälä	0,51 %	0,51 %	89	255	4
			Yhteensä	**6 347**	**6 903**	**92**
Osakkuusyhteisöt						
Kiint. Oy Vääksyn Keskustan Virastotalo	Asikkala	24,48 %	24,48 %	395	52	4
Kiinteistö Oy Vääksyn Keskustalo	Asikkala	45,91 %	45,91 %	430	5	-1
Yhdistelemätön osakkuusyhteisö						
Kiinteistö Oy Aniankeskus	Asikkala	31,62 %	31,62 %			
			Yhteensä	**825**	**57**	**3**

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tase-arvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase-arvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Eteva kuntayhtymä	164 559			164 559	81 642	82 917
Koulutuskeskus Salpaus -ky	1 639 135			1 639 135	1 639 135	0
Päijät-Hämeen liitto	9 196			9 196	9 196	0
Päijät-Hämeen hyvinvointiky	2 685 560			2 685 560	2 685 560	0
	4 498 451	**0**	**0**	**4 498 451**	**4 415 533**	**82 917**

Saamisten erittely	**2019**		**2018**	
	Pitkä aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		145 040		231 365
Lainasaamiset	747 379		747 379	
Muut saamiset	81 302		86 558	
Siirtosaamiset		233		
Yhteensä	**828 681**	**145 273**	**833 937**	**231 365**
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		30 409		147 949
Siirtosaamiset				920
Yhteensä		**30 409**		**148 869**
Saamiset yhteensä	**828 681**	**175 682**	**833 937**	**380 234**

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni **2019**	**2018**	Kunta **2019**	**2018**
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	1 495	2 112		
Siirtyvät korot	9 578	4 105		
Kelan korvaus työterveyshuollosta	123 686	137 908	60 000	64 927
Muut-tuet ja avustukset	7 360	6 522		
Muut tulojäämät	66 548	245 398	58 736	191 763
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yht.	**208 667**	**396 044**	**118 736**	**256 690**

Vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Peruspääoma 1.1.	21 430 178	21 430 178	21 430 178	21 430 178
Muutos	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12	21 430 178	21 430 178	21 430 178	21 430 178
Arvonkorotusrahasto 1.1.	85 213	122 422	0	0
Muutos	0	-18 988	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	85 213	103 434	0	0
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1.	2 066	1 760	0	0
Muutos	0	306	0	0
Rahaston pääoma 31.12.	2 066	2 066	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	10 526 674	9 751 374	10 945 844	10 151 591
Edellisten tilikausien oikaisut	-80	-45 268	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	10 526 594	9 706 106	10 945 844	10 151 591
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	-203 771	820 672	60 898	794 253
Oma pääoma yhteensä	**31 840 280**	**32 062 456**	**32 436 920**	**32 376 022**

Erittely poistoeroista	Kunta	
	2019	**2018**
Investointivarauksen liittyvä poistoero	905 862	1 000 144

Pitkäaikaiset velat	Kunta	
5 VUODEN JA PITEMMÄN AJAN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄT LAINAT	**2019**	**2018**
Lainat julkisyhteisöltä	1 405 200	1 415 100

Joukkovelkakirjalainat	Kunta	
Alle vuoden kuluessa erääntyvä kuntatodistuslaina	**2019**	**2018**
Laina Kuntarahoitus Oyj , erääntyy 29.5.2020	6 000 000	9 000 000

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Koronvaihtosopimusten arvo	261 208	303 345	261 208	303 345
Koulutusvelvoitteet	0	152		
Työttömyysvakuutusrahaston omavastuu	2 388	4 437		
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	421 365	559 156		
Pakolliset varaukset yhteensä	**684 961**	**867 091**	**261 208**	**303 345**

Vieras pääoma	**2019**		**2018**	
	Pitkä aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Velat tytäryhteisöille,				
Ostovelat		26 604		518
Velat kuntayhtymille,				
joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		2 468		6 509
Siirtovelat	314 317	1 089 830	449 320	356 614
Vieras pääoma yhteensä	**314 317**	**1 118 902**	**449 320**	**363 641**

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut, pitkäaikaiset	2 025 922	1 930 862	0	0
Muut velat, pitkäaikaiset	434	5 802	434	0
Muut velat, lyhytaikaiset	589 677	822 220	215 317	376 210
Muut velat yhteensä	**2 616 034**	**2 758 884**	**215 751**	**376 210**

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	300 361,73	429 370,59	314 317,42	449 320,42
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	68 557	70 030	0	0
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	4 058 739	3 682 364	1 690 746	1 404 331
Valtionosuuden palautukset	46 926		46 926	
Korkojaksotukset	16 459	25 780	10 555	16 771
Muut menojäämät	1 832 118	1 557 679	1 096 037	745 335
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	6 022 799	5 335 853	2 844 265	2 166 437
Siirtovelat yhteensä	**6 323 161**	**5 765 223**	**3 158 582**	**2 615 757**

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVA LIITETIETO

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin ja osakkeita	Konserni	
	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	193 038	200 277
Vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin	237 412	237 412
Vakuudeksi annetut osakkeita	67 780	67 780

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut yhteensä	**15 732 274**	**13 893 799**	**0**	**0**
Seuvaavalla tilikaudenlla maksettava	1 414 383	1 111 992		
Leasingvastuut yhteensä	**677 687**	**616 890**	**522 656**	**84 695**
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	191 822	282 567	134 276	24 656
Yhteensä	**16 409 961**	**14 510 689**	**522 656**	**84 695**

Kunnan leasingvastuiden merkittävä kasvun syyt olivat: tietoteknisten laitteiden hankinnan muuttuminen leasing-rahoitteiseksi, Aurinkovuoren koulun tietotekniset laitteet tulivat uusimisikään yhtä aikaa ja koko kunnan tieto-tekniset palvelut ja infrastruktuuri uudistettiin.

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			12 076 670	12 076 670
Jäljellä oleva pääoma			9 856 678	10 290 000
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	14 994	14 994	0	0
Jäljellä oleva pääoma	10 933	11 558	0	0

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Kunta	
	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista	49 059 381	47 087 227
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	32 278	30 251

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni 2019	2018	Kunta 2019	2018
Sopimusvastuut				
- Sitoumukset avustukseen	5 659	6 953		
- Sekkilimiitti	916 050	916 050		
- Muut sopimusvastuut	580 756	818 080		
Koronvaihtosopimus Nordea				
Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi sopimus erääntyy 5.6.2019		9 000 000		9 000 000
Käypä arvo		-42 137		-42 137
Koronvaihtosopimus OP Yrityspankki				
Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi sopimus erääntyy 21.12.2026	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000
Käypä arvo	-600 823	-261 208	-600 823	-261 208
Muut konsernin koronvaihtosopimukset	823 505	859 331		
Käypä arvo	-81 390	-72 771		
Arvonlisäveron palautusvastuu *)	478 859	361 608		
Ara-avustusten palautusvastuu	150 669	150 669		

Arvonlisäveron palautusvastuu
Asikkalan kunnalle saattaa muodostua palautusvastuu 1.1.2009 alkaen uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenojen arvonlisäveroista, mikäli kiinteistöjä myydään tai niiden käyttötarkoitus muuttuu vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan käyttöön (AVL 11 luku 120§). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu

Perustamishankkeeseen saatua valtionosuutta vastaava suhteellinen osa hankitun omaisuuden käyvästä arvosta voidaan määrätä palautettavaksi valtiolle, jos hankittu omaisuus luovutetaan toiselle taikka jos toiminta lopetetaan tai omaisuuden käyttötarkoitusta muutetaan pysyvästi eikä omaisuutta käytetä muuhun valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan. Jos omaisuus luovutetaan toiselle, joka käyttää omaisuutta valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan, tästä luovutuksesta johtuva palautus voidaan jättää määräämättä, jos luovuttaja omaisuuden luovutuksen yhteydessä sitoutuu vastaamaan palautusehdoista myös luovutuksen jälkeen tai jos luovutuksen saaja sitoutuu vastaaviin omaisuuden luovuttajaa koskeviin palautusehtoihin. Palautusta ei määrätä myöskään suoritettavaksi, jos valtionosuuden myöntämisestä on kulunut yli 15 vuotta. Vastuu perustuu lakiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 29.12.2009/1705, 7:53§ sekä lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 3.8.1992/733, 4:30§.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	**2019**	**2018**
Konsernipalvelut	23	29
Kasvatus- ja opetuspalvelut	227	198
Hyvinvointipalvelut	21	17
Tekniset palvelut	79	73
Yhteensä	**350**	**317**

Henkilöstökulut	**2019**	**2018**
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	13 729 279	13 175 788
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	40 921	27 701
Henkilöstökulut yhteensä	**13 770 200**	**13 203 489**

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	**2019**	**2018**
Kokoomus	1 308,00	1 500,00
Keskusta	1 639,26	1 599,75
Kristillisdemokraatit Asikkala	506,85	390,15
Sosiaalidemokraatit	200,00	312,00
Sosiaalidemokraatit Asikkala	84,00	48,00
Vääksyn Anianpellon Työväenyhdistys	81,00	
Vihreät	1 119,75	1 311,00
Asikkalan perussuomalaiset ry	843,00	1 186,50
Luottamushenkilömaksut yhteensä	**5 781,86**	**6 347,40**

Tilintarkastajan palkkiot	**2019**	**2018**
Audiator Oy/BDO Audiator Oy		
Lakisääteinen tilintarkastus	7 973	9 670
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	5 087	4 001
Palkkiot yhteensä	**13 060**	**13 671**

Intressitahotapahtumat

Konserniyhteisöissä on tehty kuntalain mukaisia johtajasopimuksia.
Kunnalla ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa.

Kunta on myynyt tilikaudella Elinkeino Oy:lle yleis- ja taloushallinnon palveluita. Elinkeino Oy:n hallintopalveluiden ostot ovat tilikauden aikana olleet 10 108 euroa.

Kunta on myynyt tilikaudella Asikkalan vesi ja satama Oy:lle yleis- ja taloushallinnon palveluita. Asikkalan vesi- ja satama Oy:n palveluiden ostot ovat tilikauden aikana olleet 382 577 euroa.

Kunta on antanut takauksen Asikkalan Elinkeino Oy:lle kuntayritystodistusohjelman mukaiseen laina-limiittiin. Takauksen suuruus on kuntayritystodistusohjelman limiitin suuruinen, 1 000 000 euroa. Kunta on perinyt tilikauden aikana myönnetystä takauksesta takausprovision 5000 euroa / 0,5 % annetusta takauksen arvosta.

Kunta on antanut takauksen Asikkalan vesi- ja satama Oy:lle kuntayritystodistusohjelman mukaiseen lainalimiittiin. Takauksen suuruus on kuntayritystodistusohjelman limiitin suuruinen, 4 500 000 euroa. Kunta on perinyt tilikauden aikana myönnetystä takauksesta takausprovision 45 000 euroa / 1,0 % annetusta takauksen arvosta.

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu 11.10.2017 (KVALT 61/2017 päätös johtajasopimuksen hyväksymisestä) kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaavasta siirtymiskorvauksesta, joka tulee maksettavaksi mahdollisessa kunnanjohtajan siirtymiseen johtavassa ristiriitatilanteessa.

Toiminta-kertomus
Toteutumis-vertailu
Tilinpäätös-laskelmat
Liitetiedot, luettelot ja selvitykset
Allekirjoitukset ja merkinnät

Luettelot ja selvitykset

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Luettelo kirjanpidosta ja aineistoista 2019

Osa	Tositelaji	Numero-sarja alk.		Kirjanpitojärjestelmien keskinäiset yhteydet	Miten ja missä säilytetään
Tilinpäätös					
		1	Tasekirja Tase-erittelyjen saldoselvitykset Liitetietotositteet Tilikartta	Kunnan tasekirjassa on esitetty kirjanpitolain edellyttämä tilinpäätös, toimintakertomus sekä luettelo kirjanpidoista ja aineistosta	Kunnassa paperilla
Pääkirjanpito					
			Pää- ja Päiväkirjat	Pääkirjanpitoon kootaan yhteenveto esijärjestelmien tapahtumista	Tapahtumat säilytetään sähköisessä arkistossa
Käyttöomaisuus					
	KOMTOS	34001	Käyttöomaisuustositteet	KOM osa Raindancejärjestelmää, joka on integroitu suoraan pääkirjanpitoon	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä ja paperitulosteina
	KOMMUI	39001	Käyttöom.muistiotositteet		
Pääkirjatilitosite					
	MUIRO2	15001	Muistiotositteet Rondo	Rondo muistiotositteet siirretään liittymän kautta pääkirjanpitoon	Tapahtumat säilytetään sähköisenä Rondossa liitteineen
	MUIRS2	25001	Muistiotositteet Rondo sisäiset		
	MUISRD	15032	Muistiotositteet Raindance	Raindance kierrätys alkoi 7.10.2019	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä
	MUSSRD	25054	Muistiotositteet Raindance sis	Raindance kierrätys alkoi 7.10.2019	
	MUIST1	10001	Muistiotositteet	Muistiotositteet viedään pääkirjanpitoon manuaalisesti	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä ja paperitulosteina
	MUISIS	20002	Muistiotositteet sisäiset		
	VYÖR	31001	Vyörytys	samoin vyörytystositteet	
Liittymät					Palkkakirjanpito ja siihen liittyvät erittelyt ja laskelmat säilytetään sähköisenä Populus
	PALKAT	100001	Populus palkkaliittymä, palkkatositteet, matkalaskut	Tapahtumat siirretään liittymän kautta pääkirjanpitoon yhdistelmänä	
	KASCPU	104001	Kassatositteet	Tapahtumat siirretään liittymän kautta pääkirjanpitoon yhdistelmänä	Tapahtumat säilytetään sähköisenä kassajärjestelmässä
Myyntireskontra					
	YMR19	19000001	Tonttilaskutus	Tositteet siirtyvät ProE-laskutuksesta myyntireskontraan	Tapahtumat säilytetään sähköisenä ProE-laskutuksessa
	YMR22	22000001	Talousosaston laskutus		
	YMR25	25000001	Päivähoidon muu laskutus		
	YMR28	28000001	Teknisen toimen laskutus/kunta	Myyntireskontran tapahtumat ovat osa Kuntamalli Raindance järjestelmää, joka on integroitu suoraan pääkirjanpitoon	
	YMR29	29000001	Sivistystoimen laskutus		
	YMR54	54000001	Päivähoito laskutus		
	YMR71	71000001	Rakennusvalvonta laskutus		
	YMRHYV	5310001	MR hyvityslask kuittaus		
	YMRMAN	5110001	MR Manuaalisuoritukset		
	YMRVII	5210001	MR Viitesuoritukset		
Ostoreskontra				Tositteet siirtyvät Rondosta Kuntamalli Raindance järjestelmään	Tapahtumat säilytetään sähköisenä Rondossa
	OSTOT	8000001	Ostolaskut		
	OSTORD		Ostolaskut	Raindance kierrätys alkoi 7.10.2019	Tapahtumat säilytetään sähköisinä Raindancessa ja UDP raportoinnissa
	OMAKSU	8990001	Ostoreskontra maksut	Ostoreskontran tapahtumat ovat osa Kuntamalli Raindance järjestelmää	
	SISROP	40001	Sisäiset laskut Rondo		
Tiliotteet				Basware maksuliikenneohjelmasta liittymien kautta Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmään	Tapahtumat säilytetään sähköisenä Baswaren InvoiceReady arkistossa
	PANKKI	101001	Pankkien tiliotteet		
Avaava tase					Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä
	ALKUSA	1001	Alkusaldot	Siirretään ALKUSA -raportilla	
Talousarvio				Raindance Budjetointi on osa Kuntamalli Raindance järjestelmää	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä
	BUD	2001	Talousarvio		
Lisätalousarvio					Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä
	BUDL	3001	Lisätalousarvio	Viedään manuaalisesti	
Konserni					
	KLALKU	99910001	Konsernin alkusaldot	Siirretään KLALKU -raportilla.	Kuntamalli Raindance kirjanpito-järjestelmässä ja paperitulosteina
	KLKIRJ	99930001	Konsernikirjaukset	Yhteisöjen tiedot siirretään KONSTA	
	KLYHT	99920001	Tytäryht./Kuntayht.	lomakkeella sekä manuaalikirjauksin.	

Kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan allekirjoitukset

Asikkalassa 30. päivänä maaliskuuta 2020

Immo Virtanen

Pirjo Ala-Hemmilä

Vilho Laakso

Riitta Lalla

Mira Nieminen

Henna Rautavuo-Hätönen

Heikki Vahto

Rinna Ikola-Norrbacka
kunnanjohtaja

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Asikkalassa 25 / 05 2020

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Janne Majoinen
JHTT

Rusthollintie 2
17200 Vääksy
p. (03) 8886 111
f. (03) 8886 268
www.asikkala.fi